četvrtak, 20. listopada 2022.

P9_TA(2022)0373

Konferencija UN-a o klimatskim promjenama 2022. u Sharm El-Sheikhu u Egiptu (COP27)

Rezolucija Europskog parlamenta od 20. listopada 2022. o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2022. u Sharm El-Sheikhu, u Egiptu (COP27) (2022/2673(RSP))

(2023/C 149/05)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC) i Kyotski protokol uz tu konvenciju,

— uzimajući u obzir sporazum usvojen 12. prosinca 2015. u Parizu na 21. konferenciji stranaka UNFCCC-a (COP21) („Pariški sporazum"),

— uzimajući u obzir 26. konferenciju stranaka UNFCCC-a (COP26), 16. zasjedanje u okviru sastanka stranaka Kyotskog protokola (CMP16) i treće zasjedanje Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma (CMA3), koji su održani u Glasgowu u Ujedinjenoj Kraljevini od 31. listopada do 13. studenoga 2021., i Klimatski pakt iz Glasgowa donesen 13. studenoga 2021.,

— uzimajući u obzir Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. listopada 2021. o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama, održanu 2021. u Glasgowu u Ujedinjenoj Kraljevini (COP26) ([1]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi ([2]),

— uzimajući u obzir posebno izvješće Međuvladinog panela o klimatskim promjenama naslovljeno „Globalno zatopljenje od 1,5 °C", njegovo šesto izvješće o procjeni, njegovo posebno izvješće o klimatskim promjenama i tlu te posebno izvješće o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. prosinca 2020. o strategiji EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama ([3]),

— uzimajući u obzir Odluku (EU) 2022/591 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. travnja 2022. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030. ([4]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju iz 17. rujna 2020. o Europskoj godini zelenijih gradova 2022. ([5]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi") ([6]),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan" (COM(2019)0640),

([1]) SL C 184, 5.5.2022., str. 118.
([2]) SL C 232, 16.6.2021., str. 28.
([3]) SL C 445, 29.10.2021., str. 156.
([4]) SL L 114, 12.4.2022., str. 22.
([5]) SL C 385, 22.9.2021., str. 167.
([6]) SL L 243, 9.7.2021., str. 1.

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu ([7]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. rujna 2020. o ulozi EU-a u zaštiti i obnovi svjetskih šuma ([8]),

— uzimajući u obzir objedinjeno izvješće UNFCCC-a o nacionalno utvrđenim doprinosima temeljem Pariškog sporazuma od 17. rujna 2021.,

— uzimajući u obzir izvješće Programa UN-a za zaštitu okoliša (UNEP) o odstupanju emisija za 2021. naslovljeno „The Heat is On" od 26. listopada 2021., izvješće o razlikama u razini prilagodbe za 2021. naslovljeno „The Gathering Storm" od 1. studenoga 2021. i izvješće o razlikama u proizvodnji od 20. listopada 2021.,

— uzimajući u obzir glavno izvješće Međunarodne agencije za energiju (IEA) iz ožujka 2022. naslovljeno „Globalni energetski pregled: emisije CO_2 u 2021.",

— uzimajući u obzir izvješće Međunarodne agencije za energiju iz svibnja 2021. naslovljeno „Nulta neto stopa do 2050. – Plan za globalni energetski sektor" i njezino izvješće o perspektivama energetskih tehnologija za 2020.,

— uzimajući u obzir izvješće Tajništva Foruma Ujedinjenih naroda o šumama o globalnim ciljevima u području šuma za 2021.,

— uzimajući u obzir mrežu iz Santiaga o gubicima i šteti,

— uzimajući u obzir Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa za razdoblje 2015.–2030.,

— uzimajući u obzir izvješća Svjetske meteorološke organizacije (WMO) iz travnja 2021. o stanju globalne klime u 2020. i iz svibnja 2022. o stanju globalne klime u 2021.,

— uzimajući u obzir Izvješće o globalnoj procjeni smanjenja rizika od katastrofa (GAR2022) za 2022. Ureda UN-a za smanjenje rizika od katastrofa (UNDRR),

— uzimajući u obzir prvo izvješće Stalnog odbora za financije Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) o određivanju potreba zemalja u razvoju koje su stranke Konvencije u vezi s provedbom Konvencije i Pariškog sporazuma 2021. (NDR),

— uzimajući u obzir Izvješće o globalnoj procjeni bioraznolikosti i usluga ekosustava Međuvladine znanstveno-političke platforme o bioraznolikosti i uslugama ekosustava (IPBES), od 31. svibnja 2019., kao i izvješće s radionice od 29. listopada 2020. o biološkoj raznolikosti i pandemijama,

— uzimajući u obzir donesene zaključke Vijeća od 21. veljače 2022. o klimatskoj diplomaciji EU-a: ubrzavanje provedbe ishodâ iz Glasgowa,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. travnja 2021. o zaštiti tla ([9]),

— uzimajući u obzir dogovorene zaključke tijela UN Women sa 66. sjednice Komisije o statusu žena o postizanju rodne ravnopravnosti i osnaživanju svih žena i djevojčica u kontekstu politika i programa za smanjenje rizika od klimatskih promjena, okolišnih rizika i rizika od katastrofa za 2022.,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 11. ožujka 2020. naslovljenu „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo – Za čišću i konkurentniju Europu" (COM(2020)0098),

([7]) SL C 270, 7.7.2021., str. 2.
([8]) SL C 385, 22.9.2021., str. 10.
([9]) SL C 506, 15.12.2021., str. 38.

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 4. listopada 2022. o financiranju borbe protiv klimatskih promjena s obzirom na 27. konferenciju stranaka UNFCCC-a (COP 27) koja će se održati 6. i 18. studenoga 2022. u Sharm El-Sheikhu,

— uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 19. studenoga 2021. o pitanju vode u vanjskom djelovanju EU-a,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 24. veljače 2021. naslovljenu „Stvaranje Europe otporne na klimatske promjene – nova strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama” (COM(2021)0082),

— uzimajući u obzir izvješće UNEP-a od 18. veljače 2021. naslovljeno „Pomirba s prirodom: znanstveni plan za rješavanje kriznih situacija u području klime, biološke raznolikosti i onečišćenja”,

— uzimajući u obzir izvješće UNEP-a od 6. svibnja 2021. naslovljeno „Globalna procjena metana: koristi i troškovi ublažavanja emisija metana”,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. lipnja 2022. o provedbi i ostvarenju ciljeva održivog razvoja ([10]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2021. o Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote ([11]),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije o strategiji EU-a za smanjenje emisija metana od 14. listopada 2020. (COM(2020)0663),

— uzimajući u obzir izvješće o biološkoj raznolikosti i klimatskim promjenama s radionice pod zajedničkim pokroviteljstvom IPBES-a i Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) od 10. lipnja 2021.,

— uzimajući u obzir pitanja upućena Vijeću i Komisiji o konferenciji UN-a o klimatskim promjenama koja će se održati 2022. u Sharm El-Sheikhu, u Egiptu (COP27) (O-000041/2022 – B9-0027/2022 i O-000042/2022 – B9-0028/2022),

— uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,

A. budući da je Pariški sporazum stupio na snagu 4. studenoga 2016.; budući da su, od 197 stranaka UNFCCC-a, njih 193 do rujna 2022. UN-u položile svoje isprave o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupanju;

B. budući da je Parlament proglasio klimatsku i ekološku krizu te se obvezao žurno poduzeti konkretne mjere potrebne za borbu protiv te prijetnje i za njezino obuzdavanje dok nije prekasno; budući da su gubitak biološke raznolikosti i klimatske promjene međusobno povezani te negativno utječu jedan na drugog, jednaka su prijetnja životu na našem planetu te je, stoga, ta dva problema potrebno hitno rješavati zajedno;

C. budući da su EU i njegove države članice 17. prosinca 2020. UNFCCC-u podnijeli svoj ažurirani nacionalno utvrđeni doprinos kojim se EU obvezao da će do 2030. ostvariti obvezujući cilj neto domaćeg smanjenja emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990., bez doprinosa međunarodnih emisijskih kredita; budući da je taj cilj ugrađen u pravo Unije Uredbom (EU) 2021/1119;

D. budući da. prema izvješću UNEP-a o odstupanju emisija za 2021., obveze koje su dosad preuzele države potpisnice Pariškog sporazuma neće biti dostatne za ostvarenje njegova zajedničkog cilja i dovest će do globalnog zagrijavanja od 2,7 °C do kraja stoljeća, ukazujući i na to da je svijet i dalje opasno udaljen od postizanja težnji Pariškog sporazuma;

([10]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0263.
([11]) SL C 67, 8.2.2022., str. 25.

budući da bi prirodne povratne petlje mogle dodatno pogoršati globalno zagrijavanje; budući da češći toplinski valovi, suše i poplave već premašuju pragove tolerancije za biljke i životinje, što dovodi do masovnih uginuća, npr. drveća i koralja; budući da se ti ekstremni vremenski uvjeti događaju istodobno, što uzrokuje kaskadne učinke kojima je sve teže upravljati ([12]); budući da se odgađa djelovanje mnogih nacionalnih klimatskih planova za razdoblje nakon 2030. i da mnoge stranke UNFCCC-a još nisu poduzele dostatne mjere kako bi barem bile na putu prema ispunjavanju svojih nacionalno utvrđenih doprinosa;

E. budući da, prema šestoj procjeni Međuvladinog panela o klimatskim promjenama, ograničavanje zagrijavanja na oko 1,5 °C bez prekoračenja zahtijeva da globalne emisije stakleničkih plinova dosegnu vrhunac najkasnije do 2025. i da se do 2030. smanje za 43 % u odnosu na razine iz 2019., dok bi istodobno metan trebalo smanjiti za otprilike trećinu; budući da bi čak i optimistični scenarij ograničenja povećanja globalne prosječne temperature na 1,5 °C imao nepovratne negativne učinke na ljudske sustave i ekosustave te bi nadmašio i znatno smanjio njihove kapacitete za prilagodbu i prouzročio gubitke i štetu; budući da prema Svjetskoj meteorološkoj organizaciji sada postoji gotovo 50 % rizika od privremenog premašivanja 1,5 °C u razdoblju 2022. – 2026.; budući da, prema Međunarodnoj agenciji za energiju (IEA), globalni gospodarski oporavak od krize uzrokovane bolešću COVID-19 nije bio na željenoj razini; budući da je povećanje globalnih emisija CO_2 za više od 2 milijarde tona 2021. bilo najveće godišnje povećanje u povijesti u apsolutnom smislu, čime je više nego kompenzirano smanjenje uzrokovano pandemijom prethodne godine zbog smanjenja gospodarske aktivnosti; budući da se 40 % ukupnog povećanja globalnih emisija CO_2 2021. odnosilo na ugljen;

F. budući da većina emisija iz anorganskih dušikovih gnojiva nastaje nakon primjene gnojiva u tlu i ulazi u atmosferu kao dušikov oksid (N_2O), ustrajan staklenički plin s 265 puta većim potencijalom globalnog zagrijavanja od CO_2; budući da se 35,2 % ukupnih emisija povezanih s anorganskim dušikovim gnojivima odnosilo na proizvodnju tih gnojiva, dok su emisije iz polja činile 62,4 %, a emisije iz prometa 2,4 % svih preostalih emisija; budući da su četiri najveća onečišćivača (Kina, Indija, SAD i EU) zajedno činila 63 % ukupnih nastalih emisija;

G. budući da je prema izvješću IEA-e o perspektivama energetskih tehnologija za postizanje neto nultih emisija potrebno znatno ubrzati razvoj i uvođenje čistih tehnologija; budući da će polovica dekarbonizacije koja je potrebna za postizanje nulte neto stope emisija do 2050. potjecati od tehnologija koje su trenutačno u razvoju u laboratoriju ili u demonstracijskoj fazi;

H. budući da je energetska kriza stavila naglasak na pitanje energetske sigurnosti i potrebu za smanjenjem potražnje za energijom i diversificiranim energetskim sustavom, stvarajući veću potražnju za postojećim i uskoro dostupnim rješenjima za obnovljivu energiju i energetsku učinkovitost; budući da je zbog nezakonite ruske vojne invazije na Ukrajinu i njezinih posljedica još hitnija potreba za brzom transformacijom globalnog energetskog sustava; budući da prekomjerno oslanjanje na fosilna goriva i nestabilnost na globalnim energetskim tržištima naglašavaju potrebu za davanjem prednosti ulaganjima, i u Europi i diljem svijeta, u energetsku učinkovitost i dostatnost, dekarbonizaciju, dugoročno skladištenje energije, uvođenje inovativnih čistih tehnologija, obnovljivu energiju, rješenja pametnih mreža i održive tehnologije s nultom stopom emisija te u razvoj socioekonomskog modela koji je kompatibilan sa zdravim okolišem za buduće generacije i unutar granica planeta; budući da bi trebalo podržati istraživanje za potporu inovacijama i razvoju novih, zelenih tehnologija jer one mogu imati ulogu u ublažavanju klimatskih promjena, kao i u održivom gospodarskom rastu i konkurentnosti EU-a;

([12]) Izvješće IPCC-a o prilagodbi, 2022.

četvrtak, 20. listopada 2022.

I. budući da IPCC potiče svijet da zadrži globalno zagrijavanje na razini ispod 1,5 °C, ali je 2020. globalno zagrijavanje već bilo za oko 1,2 °C iznad razina iz predindustrijskog razdoblja; budući da je prema IPCC-u neosporno da se atmosfera, oceani i tlo zagrijavaju zbog ljudskog utjecaja, a učinci klimatskih promjena koje je potaknuo čovjek očituju se u sve češćim ekstremnim vremenskim uvjetima, kao što su toplinski valovi, suše, poplave, zimske oluje, uragani i šumski požari; budući da su od 2000. do 2019. poplave, suše i oluje pogodile gotovo 4 milijarde ljudi u cijelom svijetu i oduzele više od 300 000 života; budući da pojava tih ekstremnih uvjeta predstavlja drastičnu promjenu u odnosu na razdoblje od 1980. do 1999., pri čemu se učestalost poplava povećala za 134 %, oluja za 40 %, a suša za 29 % ([13]);

J. budući da je međusobna povezanost zdravstvenih, okolišnih i klimatskih kriza znanstveno dokazana; budući da ekstremni vremenski uvjeti, gubitak bioraznolikosti, degradacija zemljišta i nestašica vode prisiljavaju ljude na iseljavanje i imaju drastičan učinak na njihovo zdravlje; budući da su, prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, klimatske promjene najveća prijetnja zdravlju s kojom se čovječanstvo suočava i da će u razdoblju od 2030. do 2050. ([14]) prouzročiti oko 250 000 dodatnih smrtnih slučajeva godišnje, budući da je oko 7 milijuna slučajeva prerane smrti u svijetu uzrokovano onečišćenjem zraka i budući da se procjenjuje da će troškovi izravne štete za zdravlje, uključujući mentalno zdravlje, do 2030. porasti na između 2 i 4 milijarde USD godišnje;

K. budući da se u izvješću UNDRR-a o globalnoj procjeni (GAR 2022.) navodi da se svake godine u posljednja dva desetljeća dogodi između 350 i 500 katastrofa srednjih do velikih razmjera, pri čemu se predviđa da će broj katastrofa do 2030. doseći 560 godišnje, odnosno 1,5 katastrofa dnevno;

L. budući da su klimatske promjene glavni čimbenici uništavanja okoliša i da imaju negativan utjecaj na sigurnost opskrbe hranom i vodom, pristup prirodnim resursima i da štete ljudskom zdravlju; budući da su nestašica vode, poplave i suše ključni rizici u Europi i da nestašica vode utječe na nekoliko sektora diljem EU-a zbog kaskadnih učinaka i učinaka prelijevanja; budući da učinkovitije postupanje s vodom predstavlja ključno rješenje za prilagodbu; budući da bi trebalo uvesti digitalna rješenja kako bi se osiguralo otporno i zeleno društvo u Europi i izvan nje; budući da bi trebalo mobilizirati sve dionike i sektore kako bi se postiglo društvo koje pametno upravlja vodom, istodobno rješavajući pitanja prilagodbe klimatskim promjenama, sigurnosti opskrbe hranom i vodom, zaštite biološke raznolikosti te resursno učinkovitog i konkurentnog gospodarstva; budući da bi EU i države članice također trebali razviti taj pristup u okviru europske politike susjedstva, vanjskog djelovanja EU-a i programa UN-a;

M. budući da se predviđa da su rizici povezani s klimom koji se odnose na zdravlje, izvore zarade, sigurnost hrane, opskrbu vodom i gospodarski rast znatno veći u slučaju globalnog zagrijavanja od 2 °C; budući da se, prema predviđanjima, ograničavanjem globalnog zagrijavanja na 1,5 °C u usporedbi s 2 °C smanjuju učinci na kopnene, slatkovodne i obalne ekosustave te zadržava više koristi koje ljudi imaju od njih; budući da je stoga nužno raditi na ograničavanju porasta temperature od 1,5 °C iznad predindustrijskih razina;

N. budući da je u preambuli Pariškog sporazuma prepoznata „važnost osiguravanja cjelovitosti svih ekosustava, uključujući oceane” te budući da je u članku 4. stavku 1. točki (d) UNFCCC-a navedeno da njegove stranke trebaju promicati održivo gospodarenje te očuvanje i unapređenje ponora i spremnika svih stakleničkih plinova, uključujući biomasu, šume i oceane, kao i druge kopnene, obalne i morske ekosustave; budući da se u globalnom izvješću IPBES-a o procjeni bioraznolikosti i usluga ekosustava naglašava da će održivo iskorištavanje prirode biti ključno za prilagodbu na opasno antropogeno uplitanje u klimatski sustav i njegovo ublažavanje;

([13]) Ured UN-a za smanjenje rizika od katastrofa, „Ljudski trošak katastrofa: pregled posljednjih 20 godina 2000. – 2019.”, https://www.undrr.org/media/48008/download

([14]) https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-and-health#:~:text=Climate%20change%20affects%20the%20social,malaria%2C%20diarrhoea%20and%20heat%20stress

O. budući da je očuvanje oceana ključno za njihovu ulogu u klimatskom sustavu, koja uključuje apsorpciju i ponovnu distribuciju prirodnog i antropogenog CO_2 i topline te potporu ekosustavima; budući da se u posebnom izvješću IPCC-a iz 2019. o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena navodi da se od 1970. oceani progresivno zagrijavaju te da su apsorbirali više od 90 % viška topline u klimatskom sustavu; budući da zagrijavanje oceana utječe na obalne ekosustave, što dovodi do intenzivnijih morskih toplinskih valova, zakiseljavanja, gubitka kisika, prodiranja saliniteta i porasta razine mora;

P. budući da se u klimatskom paktu iz Glasgowa prepoznaje „važna uloga dionika koji nisu stranke, uključujući civilno društvo, autohtone narode, lokalne zajednice, mlade, djecu, lokalne i regionalne vlasti i druge dionike, u doprinosu napretku u ostvarivanju ciljeva Pariškog sporazuma” i ističe „hitna potreba za višerazinskim i suradničkim djelovanjem”;

Q. budući da klimatske promjene izravno ili neizravno ugrožavaju i puno ostvarivanje ljudskih prava, uključujući prava na život, vodu i odvodnju, hranu, zdravlje i stanovanje; budući da je sposobnost ljudi da se prilagode klimatskim promjenama neraskidivo povezana s njihovim pristupom osnovnim ljudskim pravima i sa zdravljem ekosustava o kojima ovise njihova sredstva za život i dobrobit; budući da bi prema Međunarodnoj organizaciji za migracije do više od 200 milijuna ljudi moglo biti prisiljeno na migraciju zbog utjecaja klimatskih promjena; budući da će razmjeri unutarnjih klimatskih migracija biti najveći u najsiromašnijim zemljama i zemljama koje su najosjetljivije na klimatske promjene; budući da bi globalno djelovanje radi smanjenja emisija stakleničkih plinova moglo dramatično usporiti povećanje unutarnjih klimatskih migracija za čak 80 % do 2050. ([15]);

R. budući da je sedmogodišnje razdoblje od 2015. do 2021. bilo najtoplije dosad zabilježeno razdoblje; budući da su i razine mora 2021. bile rekordno visoke; budući da je prema podacima WMO-a razina mora na globalnoj razini od 2013. do 2021. u prosjeku rasla za 4,5 mm godišnje, a u nekim regijama razina mora raste „znatno brže” od globalnog prosjeka; budući da su padaline 2021. prvi put zabilježene na najvišoj točki na ledenom pokrovu Grenlanda;

S. budući da će najbogatijih 1 % svjetske populacije po osobi do 2030. ostvariti emisije potrošnje koje su i dalje 30 puta veće od globalne razine po stanovniku, dok će ugljični otisak najsiromašnije polovine svjetskog stanovništva ostati nekoliko puta niži od te razine ([16]);

T. budući da većina zemalja u razvoju minimalno doprinosi emisijama stakleničkih plinova u atmosferi koje uzrokuju klimatske promjene; budući da su se učinci klimatskih promjena u zemljama u razvoju povećali; budući da su sredstva koja se mogu mobilizirati za mjere prilagodbe kako bi se odgovorilo na negativne učinke klimatskih promjena i postigla otpornost na klimatske promjene i održivi razvoj očito nedovoljna;

U. budući da se u Prvom izvješću UNFCCC-a o utvrđivanju potreba zemalja u razvoju navodi da potrebe zemalja u razvoju za provedbu nacionalno utvrđenih doprinosa iznose između 5,8 i 5,9 bilijuna USD, od čega su 502 milijarde USD utvrđene kao potrebe za kojima su potrebni međunarodni izvori financiranja;

([15]) Međunarodna banka za rekonstrukciju i razvoj, Svjetska banka, „Groundswell, Acting on Internal Climate Migration, dio II”, 2021. https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36248

([16]) Institute for European Environmental Policy (IEEP) and Oxfam, „Carbon Inequality in 2030”, studeni 2021. https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621305/bn-carbon-inequality-2030-051121-en.pdf

V. budući da je organizacija Global Witness 2020. zabilježila 227 slučajeva ubojstva boraca za zaštitu zemljišta i okoliša, od kojih je 71 % pokušavalo obraniti svjetske šume od krčenja i industrijskog razvoja, dok su ostali umrli boreći se za zaštitu rijeka, obalnih područja i oceana; budući da je 2020. nasilje prema borcima za zaštitu zemljišta i okoliša u najvećoj mjeri bilo koncentrirano u zemljama južne hemisfere, a manje od 1 % svih zabilježenih napada sa smrtnim ishodom dogodilo se u zemljama sjeverne hemisfere; budući da je od 2015. do 2019. više od trećine svih napada sa smrtnim ishodom bilo usmjereno na pripadnike autohtonih naroda, iako autohtone zajednice čine samo 5 % svjetskog stanovništva ([17]);

1. podsjeća da su klimatska kriza i kriza biološke raznolikosti među najvažnijim izazovima s kojima se čovječanstvo suočava te da sve vlade i akteri diljem svijeta moraju učiniti sve što je u njihovoj moći kako bi ih hitno prevladali i ponašati se prema tim krizama kao da su usko isprepletene; naglašava da su međunarodna suradnja, uključenost regionalnih i lokalnih vlasti, poduzeća i drugih nedržavnih aktera, solidarnost, pravedna tranzicija, usklađeno djelovanje utemeljeno na znanosti i nepokolebljiva predanost jačanju ambicije i usklađivanju politika s tim ambicijama potrebni kako bi se ispunila naša kolektivna odgovornost ograničavanja globalnog zatopljenja i sprečavanja gubitka biološke raznolikosti, a time i zaštite cijelog planeta i dobrobiti sadašnjih i budućih generacija;

2. izražava zabrinutost zbog zaključaka izvješća UNEP-a o odstupanju emisija za 2021. i njegova dodatka objavljenog 4. studenoga 2021., a posebno zbog toga što, unatoč ambicioznijim klimatskim obvezama najavljenima prije i tijekom konferencije COP26, predviđene emisije vode svijet na put prema porastu temperature od 2,7 °C ako se najavljeni nacionalni klimatski ciljevi za 2030. u potpunosti provedu u kombinaciji s drugim mjerama ublažavanja, što je daleko od ciljeva Pariškog sporazuma koji se odnose na ograničavanje globalnog zatopljenja na dosta ispod 2 °C i prema 1,5° C; zabrinut je zbog toga što emisije i dalje rastu te se jaz u emisijama povećava; ističe da je za ograničavanje globalnog zagrijavanja na 1,5 °C potrebno brzo, korjenito i trajno smanjenje globalnih emisija stakleničkih plinova, uključujući smanjenje globalnih emisija ugljičnog dioksida za 43 % do 2030. u odnosu na razine iz 2019.; podsjeća da su usvajanjem Klimatskog pakta iz Glasgowa sve stranke priznale da bi se ograničavanjem povećanja globalne prosječne temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju znatno smanjili rizici i učinci klimatskih promjena;

3. naglašava da bi, prema izvješću UNEP-a o odstupanju emisija za 2021., smanjenje emisija metana iz sektora fosilnih goriva, otpada i poljoprivrede moglo kratkoročno pomoći u premošćivanju odstupanja emisija i smanjenju zatopljenja, no ističe da je za to hitno potrebno da su pravila jasno definirana i da im je cilj postići stvarna smanjenja emisija, uz potporu mehanizama za praćenje napretka i osiguravanje transparentnosti;

4. ističe sve veći broj zemalja koje se obvezuju na ciljeve nulte neto stope emisija do sredine stoljeća, ali naglašava da se te obveze moraju hitno pretvoriti u snažne kratkoročne ciljeve, politike i mjere uz osigurana financijska sredstva te se odražavati u nacionalno utvrđenim doprinosima u obliku povećanih klimatskih ciljeva za 2030. kako bi globalne emisije što prije dosegle vrhunac; slaže se s UNEP-om u njegovoj procjeni da mnogi nacionalni klimatski planovi odgađaju djelovanje do 2030. i da mnoge dugoročne obveze u pogledu nulte neto stope emisija sadržavaju velike nejasnoće i nedostatak transparentnosti;

5. s dubokom zabrinutošću prima na znanje najnovije izvješće WMO-a o stanju klime, koje pokazuje da su tijekom 2021. četiri ključna klimatska pokazatelja – porast razine mora, toplina oceana, zakiseljavanje oceana i koncentracija stakleničkih plinova – srušila nove rekorde;

([17]) Global Witness, „Last Line of Defence, The industries causing the climate crisis and attacks against land and environmental defenders”, September 2021 https://www.globalwitness.org/en/campaigns/environmental-activists/last-line-defence/

Klimatski pakt iz Glasgowa i COP27 u Sharm El-Sheikhu

6. prima na znanje napredak postignut tijekom konferencije COP26 i klimatskog pakta iz Glasgowa; naglašava, međutim, da će se ograničavanje globalnog zatopljenja na 1,5 °C postići samo ako se u ovom kritičnom desetljeću prije 2030. poduzmu hitne mjere; ističe da se na konferenciji COP26 od stranaka zatražilo da prema potrebi ponovno razmotre i ojačaju ciljeve za 2030. u svojim nacionalno utvrđenim doprinosima kako bi se oni do kraja 2022. uskladili s temperaturnim ciljem iz Pariškog sporazuma, uzimajući u obzir različite nacionalne okolnosti; snažno potiče sve stranke UNFCCC-a da povećaju svoje nacionalno utvrđene doprinose do konferencije COP27 kako bi se premostile razlike u ambicijama te da usklade svoje politike s putom koji je kompatibilan s tom ambicijom; poziva EU i sve zemlje skupine G20 da pokažu globalno vodstvo u tom pogledu;

7. pozdravlja odluku konferencije COP26 o izradi programa rada za hitno povećanje ambicija ublažavanja i provedbe u ovom ključnom desetljeću, na način kojim se dopunjuje globalni pregled stanja, o godišnjem ažuriranju objedinjenog izvješća o nacionalno utvrđenim doprinosima prije svake konferencije stranaka te o sazivanju godišnjeg ministarskog okruglog stola na visokoj razini o ambicijama prije 2030.; potiče konferenciju COP27 da usvoji taj program rada i osigura godišnji pregled ambicija koji odražava najbolje dostupne znanstvene spoznaje i najvišu moguću razinu ambicije stranaka; naglašava da će stranke morati revidirati i povećati svoje nacionalno utvrđene doprinose sve dok ne budu u skladu s putanjom koja je kompatibilna s ograničavanjem globalnog zatopljenja na 1,5 °C;

8. pozdravlja dovršetak pravilnika Pariškog sporazuma u Glasgowu, naglašava da se provedbom pravilnika mora osigurati snažan ekološki integritet i ostvariti najviša razina ambicije;

9. pozdravlja činjenicu da se u Klimatskom paktu iz Glasgowa ističu važnost prilagodbe i potreba za unapređenjem mjera radi povećanja kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama, jačanja otpornosti i smanjenja osjetljivosti na klimatske promjene; u tom pogledu napominje da je 47 zemalja prošle godine dostavilo komunikacije o prilagodbi ili nacionalne planove prilagodbe te očekuje od drugih zemalja da podnesu svoje komunikacije u skladu s Pariškim sporazumom; pozdravlja uspostavu novog dijaloga iz Glasgowa o gubitku i šteti koji bi se trebao usredotočiti na financiranje kako bi se izbjegli, smanjili i riješili gubici i šteta povezani s negativnim učincima klimatskih promjena;

10. pozdravlja obveze u pogledu financiranja borbe protiv klimatskih promjena preuzete tijekom konferencije COP26, ali žali zbog činjenice da je prema Planu za ispunjavanje obveza u pogledu financiranja borbe protiv klimatskih promjena iz 2021. vjerojatno da će se postojeći globalni cilj od 100 milijardi USD ostvariti tek 2023., odnosno tri godine nakon izvornog roka; ukazuje na sve veći manjak financijskih sredstava, posebno za prilagodbu; potiče razvijene zemlje, uključujući EU i njegove države članice, da osiguraju da se cilj financiranja borbe protiv klimatskih promjena u iznosu od 100 milijardi USD može ostvariti i isplatiti već od 2022. i u prosjeku tijekom razdoblja 2020. – 2025. te da detaljnije razrade daljnje korake za novi cilj financiranja borbe protiv klimatskih promjena za razdoblje nakon 2025.; naglašava da će financiranje razvijenih zemalja odgovornih za velik udio povijesnih emisija također biti ključno za izgradnju povjerenja za ambicioznji dijalog o ciljevima ublažavanja klimatskih promjena;

11. ističe da članice konferencije COP27 pripadaju regijama u svijetu koje su najviše pogođene klimatskim promjenama; primjećuje da se područje sredozemnog bazena zagrijava 20 % brže od globalnog prosjeka i da je riječ o regiji koja je jedno od glavnih žarišta klimatskih promjena na svijetu te se predviđa da će u roku od 20 godina 250 milijuna ljudi u tom području oskudijevati vodom ([18]); naglašava da Sredozemno more postaje more koje se zagrijava najbrže na svijetu ([19]), što utječe na važne gospodarske sektore i morski ekosustav u cjelini te uzrokuje nepovratne promjene za ekosustav i vrste; poziva Komisiju i države članice da hitno djeluju i surađuju sa sredozemnim partnerima na izradi ambicioznih mjera prilagodbe i da predvode aktivnosti ublažavanja;

([18]) Mediterranean Experts on Climate and Environmental Change, „Risks associated to climate and environmental change in the Mediterranean region” („Sredozemni stručnjaci za klimu i promjene okoliša, Rizici povezani s klimatskim promjenama i promjenama u okolišu u sredozemnoj regiji”), 2019. https://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2019/10/MedECC-Booklet_EN_WEB.pdf

([19]) Mediteranska pomorska inicijativa WWF-a, „The Climate Change Effect in the Mediterranean – Six stories from an Overheating Sea” (Učinak klimatskih promjena u Sredozemlju – šest priča iz pregrijanog mora), Rim, Italija, 2021.

12. podržava inicijativu ukrajinske vlade za stvaranje globalne platforme za procjenu štete u okolišu prouzročene tijekom oružanih sukoba;

13. podsjeća na važnost potpunog sudjelovanja svih stranaka u postupku donošenja odluka u okviru UNFCCC-a; ističe da bi se postojeći postupak donošenja odluka u okviru UNFCCC-a mogao unaprijediti kako bi se bolje omogućilo potpuno sudjelovanje izaslanika i predstavnika civilnog društva iz zemalja u razvoju i najslabije razvijenih zemalja; smatra da je ključno čuti stajališta zemalja koje najviše pate od klimatskih promjena i djelovati u skladu s njima; stoga poziva predsjedništvo konferencije COP27 i buduća predsjedništva da istraže dodatne načine kako bi se osiguralo učinkovito i smisleno sudjelovanje zemalja u razvoju te da za to dodijele dodatna sredstva; podsjeća na svoja prethodna stajališta o stanju ljudskih prava u Egiptu; prima na znanje niz organizacija civilnog društva koje su izrazile zabrinutost zbog marginalizacije civilnog društva na Konferenciji stranaka u Egiptu i prepreka prosvjedima i sudjelovanju civilnog društva; poziva UNFCCC i egipatska tijela da osiguraju jednak pristup i puno sudjelovanje građana i organizacija civilnog društva na konferenciji COP27;

14. ponavlja svoj poziv na puštanje na slobodu svih osoba koje su u proizvoljnom pritvoru u Egiptu i naglašava posebno hitan slučaj borca za ljudska prava Alae Abda El-Fattaha; poziva egipatske vlasti da iskoriste zamah s konferencije COP27 kako bi se poboljšalo stanje ljudskih prava u zemlji i očuvale temeljne slobode tijekom i nakon konferencije COP27, posebno u pogledu slobode izražavanja i mirnog okupljanja; snažno podupire poziv stručnjaka UN-a Tajništvu UNFCCC-a da razvije kriterije ljudskih prava za koje se zemlje domaćini budućih COP-ova moraju obvezati u okviru sporazuma domaćina;

15. pozdravlja činjenicu da se u Klimatskom paktu iz Glasgowa priznaje važna uloga dionika koji nisu stranke Konvencije, uključujući civilno društvo, autohtone narode, lokalne zajednice, mlade, djecu, lokalne i regionalne uprave i druge dionike, u doprinosu ostvarivanju ciljeva Pariškog sporazuma; priznaje važnu ulogu mladih u borbi protiv klimatskih promjena; stoga poziva stranke i dionike da osiguraju smisleno sudjelovanje mladih i njihovu zastupljenost u multilateralnim, nacionalnim i lokalnim postupcima odlučivanja; posebno podsjeća na ključnu ulogu gradova u smanjenju emisija stakleničkih plinova i pozdravlja činjenicu da se sve veći broj gradova i regija diljem svijeta obvezuje na postizanje ciljeva nulte neto stope emisija, a posebno na obveze 100 europskih gradova koji sudjeluju u misiji EU-a za klimatski neutralne i pametne gradove da do 2030. postanu klimatski neutralni i da postanu inovacijski centri koji će omogućiti svim gradovima u EU-u i njihovim susjednicima da slijede taj primjer do 2050.;

16. ističe da je za postizanje cilja ograničavanja porasta prosječne globalne temperature na 1,5 °C potrebno stvarno sudjelovanje svih stranaka, za što je potrebno riješiti pitanje posebnih ili suprotstavljenih interesa; posebno izražava zabrinutost zbog činjenice da su neki veliki onečišćivači iskoristili svoju prisutnost na COP-ovima kako bi ugrozili ciljeve Pariškog sporazuma; izražava duboku zabrinutost zbog nedostatka djelovanja UNFCCC-a kako bi se konačno riješilo pitanje sukobâ interesa u pogledu suradnje s dionicima koji nisu stranke sporazuma; potiče Komisiju i države članice da preuzmu vodeću ulogu u tom procesu kako bi se postupak donošenja odluka UNFCCC-a zaštitio od interesa koji su u suprotnosti s ciljevima Pariškog sporazuma;

17. pozdravlja unapređenje partnerstva iz Marakeša za globalno djelovanje u području klime kao prostora za poticanje nedržavnih aktera i podnacionalnih razina vlasti na hitno djelovanje u području klime te donošenje njegova programa rada za 2022.; prepoznaje inicijative „Utrka prema nultoj stopi” i „Utrka prema otpornosti” kao ključne platforme za potporu upravljanju odozdo prema gore, olakšavanje izvješćivanja i pregleda stanja na podnacionalnoj razini;

Ambiciozna klimatska politika EU-a:

18. očekuje da će se zakonodavnim paketom „Spremni za 55 %” i politikama u okviru europskog zelenog plana ostvariti mjere za postizanje cilja EU-a za 2030. i usmjeriti EU i njegove države članice na put prema postizanju klimatske neutralnosti najkasnije do 2050. te ističe stajališta Parlamenta o tome; podsjeća da bi, u skladu sa Zakonom EU-a o klimi

i Pariškim sporazumom te najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama, EU trebao pojačati svoje djelovanje u području klime u pogledu ublažavanja klimatskih promjena, kako bi se ograničilo globalno zatopljenje na 1,5 °C u usporedbi s predindustrijskim razinama, i u pogledu prilagodbe radi poticanja otpornosti; poziva EU da ažurira svoje nacionalno utvrđene doprinose i poveća cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova do konferencije COP27 na temelju najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja; poziva na najvišu razinu ambicije u paketu „Spremni za 55 %" kako bi se svim ostalim strankama poslala jasna poruka da je EU spreman doprinijeti premošćivanju jaza potrebnog za ograničavanje globalnog zatopljenja na 1,5 °C na pravedan, socijalno uravnotežen, pravedan i troškovno učinkovit način, uzimajući pritom u obzir aspekte globalne pravednosti i pravednosti te povijesnu i trenutačnu odgovornost EU-a za emisije koje uzrokuju klimatsku krizu;

19. ističe činjenicu da će se općim ciljem EU-a u pogledu emisija do 2030. utvrđenim u Europskom zakonu o klimi i zakonodavnim prijedlozima u okviru paketa „Spremni za 55 %" emisije EU-a smanjiti za više od trenutačnog nacionalno utvrđenog doprinosa od 55 % smanjenja neto emisija; nadalje ističe da će stajališta Parlamenta o tim prijedlozima i ciljevima iz plana REPowerEU dodatno povećati klimatske ambicije EU-a iznad te razine te poziva Vijeće da podrži stajališta Parlamenta u tom pogledu; poziva EU da u skladu s time ažurira svoje obveze u pogledu emisija kako bi se to odrazilo, s obzirom na odluku iz Klimatskog pakta iz Glasgowa o preispitivanju ciljeva za 2030.;

20. naglašava da postojeća geopolitička situacija ukazuje na hitnu potrebu da se smanji ovisnost o fosilnim gorivima i poveća uvođenje obnovljivih izvora energije te pruža priliku za unapređenje vodeće uloge EU-a u tom pogledu;

21. ponovno ističe potrebu da se klimatske ambicije uključe u sve politike EU-a i sve mjere u kojima se one prenose i naglašava da članak 6. stavak 4. Europskog zakona o klimi obvezuje Komisiju da ocjenjuje usklađenost svakog nacrta mjere ili zakonodavnog prijedloga, uključujući proračunske prijedloge, s klimatskim ciljevima EU-a; potiče Komisiju da u cijelosti provede tu odredbu na način na koji provodi procjene učinka u svim područjima politika EU-a; ističe i potrebu za ponovnom evaluacijom i usklađivanjem postojećih politika Unije i njezinih država članica s tim ciljevima te očekuje od novoosnovanog Europskog znanstvenog savjetodavnog odbora za klimatske promjene da pridonese toj ocjeni; pozdravlja imenovanje 15 članova novoosnovanog Europskog znanstvenog savjetodavnog odbora za klimatske promjene; poziva Savjetodavni odbor da objavi svoju procjenu proračuna EU-a za stakleničke plinove u skladu s ciljem ograničavanja globalnog zagrijavanja na ispod 1,5 °C što je ranije moguće te očekuje od Komisije da u cijelosti uzme u obzir savjete Savjetodavnog odbora pri utvrđivanju okvirnog proračuna Unije za stakleničke plinove i klimatskih ciljeva Unije za razdoblje nakon 2030.;

22. podsjeća na nedavnu presudu ustavnog suda države članice da zaštita klime nije pitanje političke diskrecije i da se ustavnom odredbom o zaštiti okoliša državi nameće ustavna obveza da postigne klimatsku neutralnost;

23. naglašava da građani EU-a snažno podupiru unapređenje djelovanja u području klime jer, prema posljednjem izvješću Eurobarometra, gotovo polovina Europljana (49 %) smatra klimatske promjene glavnim globalnim izazovom za budućnost EU-a;

24. naglašava da bi se sve klimatske politike trebale voditi u skladu s načelom pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti i u bliskoj suradnji s civilnim društvom i socijalnim i gospodarskim partnerima; stoga smatra da su veća transparentnost, čvršće socijalno partnerstvo i sudjelovanje civilnog društva na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini i na razini EU-a ključni za postizanje klimatske neutralnosti u svim sektorima društva na pravedan, uključiv i socijalno održiv način;

Prilagodba, gubitak i šteta

25. pozdravlja nove financijske obveze preuzete u Glasgowu za Fond za prilagodbu i Fond za najslabije razvijene zemlje; međutim, napominje da je potpora za ublažavanje klimatskih promjena i dalje veća od potpore za prilagodbu te snažno podupire poziv razvijenim zemljama da do 2025. barem udvostruče svoja zajednička financijska sredstva za prilagodbu

u odnosu na razine iz 2019., u skladu s Klimatskim paktom iz Glasgowa, kako bi se ostvarila bolja ravnoteža; žali zbog činjenice da sedam godina nakon Pariškog sporazuma globalni cilj u pogledu prilagodbe i dalje nije definiran; pozdravlja program rada u Sharm el-Sheikhu o globalnom cilju prilagodbe, koji je donesen i pokrenut na konferenciji COP26; ističe važnost financiranja prilagodbe koje se temelji na bespovratnim sredstvima; potiče EU da poveća udio financijskih sredstava za prilagodbu koja se svake godine od 2021. do 2027. osiguravaju iz instrumenta Globalna Europa; ističe da je potrebno pojačati napore kako bi se globalni cilj prilagodbe pretvorio u mjerljive ishode koji bi, među ostalim, trebali omogućiti sveobuhvatno razumijevanje klimatskih rizika i rizika od katastrofa te povezanih potreba i troškova prilagodbe na više razina, povećati dostupnost dosljednih i usporedivih podataka, odrediti i poboljšati pružanje i dostupnost sredstava provedbe, uključujući financijsku i tehnološku potporu, te izraditi zajednički skup kvantitativnih i kvalitativnih parametara, metodologija i pristupa za praćenje napretka u postizanju cilja tijekom vremena; u tom kontekstu ističe Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa i njegov sustav praćenja i izvješćivanja;

26. ponovno ističe da su mjere za prilagodbu neizbježna nužnost u kratkom, srednjem i dugom roku za sve države koje žele maksimalno smanjiti negativne učinke klimatske krize i krize u pogledu biološke raznolikosti te postići otpornost na klimatske promjene kao i održiv razvoj i primjećuje posebnu osjetljivost zemalja u razvoju na učinke klimatskih promjena, što se posebno odnosi na najslabije razvijene zemlje i male otočne države u razvoju; naglašava da iz prilagodbe mogu proizaći višestruke koristi, npr. poboljšanje poljoprivredne produktivnosti, inovacija, zdravlja i dobrobiti, sigurnosti opskrbe hranom, izvora zarade i očuvanja bioraznolikosti te smanjenje rizika i štete; poziva EU i države članice da pojačaju mjere za prilagodbu i s pomoću obveznih planova prilagodbe, procjena osjetljivosti na klimatske promjene i testiranja otpornosti na klimatske promjene na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te potporom lokalnim pristupima i angažmanu uključe lokalna tijela i lokalno civilno društvo kako bi u cijelosti ispoštovale cilj prilagodbe iz Pariškog sporazuma i osigurale da se politikama EU-a za prilagodbu u dovoljnoj mjeri štite zajednice i ekosustavi u EU-u od utjecaja klimatskih promjena; poziva na daljnji napredak u pogledu nove strategije EU-a za prilagodbu i naglašava važnost njezine povezanosti sa Strategijom EU-a za bioraznolikost i novim regulatornim okvirom za prilagodbu koji proizlazi iz europskog propisa o klimi; ponovno poziva na njihovu ambicioznu provedbu, uključujući njihove međunarodne komponente;

27. ističe da, iako su klimatske promjene globalni problem, one drukčije utječu na svaku regiju te da su lokalne uprave ključni akteri u olakšavanju prilagodbe klimatskim promjenama jer su bliže stanovništvu; ističe da je za djelotvorna i ciljana rješenja potrebno bolje usmjeravanje financijskih resursa na lokalnu razinu i u tom pogledu pozdravlja Misiju za prilagodbu klimatskim promjenama, kojom će se pružiti potpora barem 150 europskih regija i zajednica u postizanju otpornosti na klimatske promjene do 2030.; poziva na potporu regionalnom i decentraliziranom pristupu kao odgovoru na učinke klimatskih promjena i u pristupu financiranju borbe protiv klimatskih promjena u zemljama u razvoju kako bi se lokalnim vlastima, lokalnim organizacijama civilnog društva i borcima za zaštitu okoliša dala veća uloga u borbi protiv učinaka klimatskih promjena i kako bi se doprlo do najranjivijih skupina;

28. ističe da se u strategiji EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama koju je Komisija donijela 24. veljače 2021. izražava cilj Komisije da poveća resurse i dodatno mobilizira veća financijska sredstva za prilagodbu te da je potrebna posebna pozornost kako bi se zajamčilo da financijska sredstva dođu do najosjetljivijih zajednica u zemljama u razvoju;

29. ističe da su sustavi za rano upozoravanje ključni za djelotvornu prilagodbu, ali nisu dostupni ni polovini članica WMO-a; podržava prijedlog WMO-a koji tek treba odobriti na konferenciji COP27 kako bi sustavi ranog upozoravanja doprli do svih u sljedećih pet godina; nada se da će se ta inicijativa za usluge ranog upozoravanja brzo provesti, posebno kako bi se što prije spasio broj života;

30. naglašava da zelena infrastruktura doprinosi prilagodbi klimatskim promjenama i smanjenju rizika od katastrofa jer se njome štite priroda i ekosustavi, čuvaju i obnavljaju prirodna staništa i vrste, osiguravaju dobro ekološko stanje, upravljanje vodama i sigurnost opskrbe hranom; napominje da je razvoj zelene infrastrukture jedna od najučinkovitijih mjera prilagodbe na klimatske promjene koje se mogu primijeniti u gradovima jer ublažavaju negativne učinke klimatskih promjena i sve češćih ekstremnih vremenskih pojava, kao što su toplinski valovi, šumski požari, ekstremne kiše, poplave i suše, te reguliraju ekstremne temperature i poboljšavaju kvalitetu života građana u urbanim područjima, uključujući njihovo duševno i tjelesno zdravlje;

31. naglašava razorne ekološke, socijalne i gospodarske učinke dezertifikacije u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, činjenicu da ona uzrokuje depopulaciju u nekim područjima i potrebu za zajedničkim pristupima s ciljem odgovarajuće prilagodbe dezertifikaciji i rješavanja tog problema; stoga podsjeća na ključnu važnost upravljanja vodama za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima, ali i za zaštitu vode i sigurnosti opskrbe hranom, zaštitu biološke raznolikosti i podupiranje zdravog tla; stoga naglašava potrebu za brzom i potpunom provedbom Okvirne direktive EU-a o vodama kako bi se postigli njezini ciljevi i bolje upravljalo europskim vodnim resursima; naglašava da se ponovna uporaba vode i učinkovitost vode kroz kružne procese moraju u potpunosti provesti u cijelom gospodarstvu i društvu kako bi se iskoristila vrijednost vode i zajamčila sigurnost vode u pogledu količine i kvalitete; naglašava da digitalna rješenja mogu doprinijeti prilagodbi klimatskim promjenama poboljšanjem sposobnosti predviđanja nestašice vode, poplava i onečišćenja vode te podupire uvođenje tih alata;

32. naglašava da su klimatske promjene i uništavanje okoliša glavni pokretači raseljavanja ljudi i čimbenici koji povećavaju prijetnje i utječu na ljudski sigurnost i sociopolitičku stabilnost; naglašava da nedovoljni kapaciteti za ublažavanje i prilagodbu mogu dovesti do oružanih sukoba, nestašice hrane, prirodnih katastrofa i raseljavanja potaknutog klimatskim promjenama; poziva Komisiju i države članice da prepoznaju potrebe i ranjivost osoba pogođenih raseljavanjem zbog klimatskih promjena te poziva na jačanje politika razvojne suradnje i humanitarnih politika EU-a i njihovih financijskih instrumenata kako bi se podržala prilagodba klimatskim promjenama u zemljama u razvoju, izgradila otpornost, ojačalo smanjenje rizika od katastrofa i odgovorilo na humanitarne krize u vremenima sve većih potreba;

33. napominje da se u članku 8. Pariškog sporazuma o gubicima i šteti navodi da bi stranke trebale zauzeti pristup zasnovan na suradnji u pogledu gubitaka i štete povezanih s negativnim utjecajima klimatskih promjena; stoga naglašava važnost globalnog potpornog djelovanja u područjima koja su posebno osjetljiva na učinke klimatskih promjena, kao što su obalna područja i otoci te područja ograničenog kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama; poziva Komisiju i države članice da djeluju kao promicatelji suradnje među razvijenim zemljama, zemljama u razvoju i najslabije razvijenim zemljama te da nastoje pojačati rad koalicije velikih ambicija u vezi s financiranjem ublažavanja i prilagodbe te gubitkom i štetom; priznaje se radi o nužnim komponentama globalne klimatske pravde;

34. izražava zahvalnost Međuvladinom panelu o klimatskim promjenama (IPCC) i iznimno cijeni rad obavljen na njegovu šestom izvješću o procjeni; pozdravlja pouzdanu procjenu gubitaka i štete iz nedavnog izvješća Radne skupine II. Međuvladinog panela o klimatskim promjenama i ukazuje na to kako se gubici i šteta priznaju kao područje od sve veće važnosti i u međunarodnoj klimatskoj politici i u znanosti o klimi; poziva IPCC da nastavi s tim radom i izradi posebno izvješće koje se posebno bavi gubicima i štetama;

35. ponavlja da međunarodne institucije moraju osnažiti svoju organizaciju, suradnju i upravljanje krizama kako bi se bolje pripremile za klimatske promjene na lokalnoj i globalnoj razini, što je sljedeći korak prema institucijskoj prilagodbi klimatskim promjenama;

Klimatska kriza i kriza biološke raznolikosti

36. naglašava važnost zaštite, očuvanja i obnove prirode i ekosustava za postizanje ciljeva Pariškog sporazuma; također podsjeća da bioraznolikost ima ključnu ulogu u smislu da ljudima omogućuje borbu protiv globalnog zagrijavanja i prilagodbu tom zagrijavanju te povećanje njihove razine otpornosti; smatra da su prirodna rješenja i pristupi koji se

temelje na ekosustavu ključni alati za potporu ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, kao i za zaštitu i obnovu biološke raznolikosti i šuma te za smanjenje rizika od katastrofa; naglašava da društvo obnovom narušenih ekosustava te učinkovitim i pravednim očuvanjem od 30 do 50 % kopnenih, slatkovodnih i oceanskih staništa uz istodobnu zaštitu i jačanje ljudskih prava i prava autohtonih naroda može imati koristi od kapaciteta prirode za apsorpciju i skladištenje ugljika; ističe da je potrebno ubrzati napredak prema održivom razvoju, ali da su za to ključni odgovarajuće financiranje i politička potpora;

37. ističe važnost i međuovisnost šuma, bioraznolikosti i održivog korištenja zemljišta u omogućivanju svijetu da ispuni svoje ciljeve održivog razvoja; stoga ističe hitnu potrebu za zaustavljanjem i poništavanjem posljedica krčenja šuma i degradacije zemljišta kako bi se pridonijelo smanjenju godišnjih neto emisija stakleničkih plinova;

38. ponavlja da su se vlade 141 zemlje s više od 3,6 milijardi hektara šuma obvezale da će do 2030. okončati i poništiti krčenje šuma;

39. ponavlja da je strogo očuvanje i obnova visokougljičnih ekosustava mogućnost odgovora s neposrednim učinkom i širokim rasponom koristi ublažavanja i prilagodbe; prepoznaje ključnu ulogu šuma u zaštiti klime i biološke raznolikosti; ističe da šume doprinose naporima za ublažavanje negativnih učinaka klimatskih promjena i prilagodbu na njih;

40. ističe da sektorske politike i klimatska politika za sektor korištenja zemljišta, među ostalim za važne aktivnosti primarne proizvodnje u poljoprivredi i šumarstvu, moraju biti u odgovarajućoj sinergiji s prirodnim sposobnostima prilagodbe prirodnih i poluprirodnih ekosustava te se njima mora što više poboljšati sposobnost prilagodbe dominantnog kulturnog krajolika; ističe nedavnu presudu suda u predmetu u kojem su tužitelji bili šumari koji su pokrenuli postupak protiv države zbog njezine nacionalne šumarske politike, što im je zapravo onemogućilo da poboljšaju otpornost šuma kojima se gospodari, među ostalim odvraćanjem od prirodne obnove ([20]);

41. podsjeća da su, prema petom izvješću o procjeni Međuvladinog panela o klimatskim promjenama, autohtoni, lokalni i tradicionalni oblici znanja važan resurs za održivo upravljanje prirodnim resursima, očuvanje biološke raznolikosti i prilagodbu klimatskim promjenama; naglašava potrebu za jačanjem njihovih zajedničkih prava na zemljište i resurse kako bi se ublažile klimatske promjene, kako je utvrđeno u Deklaraciji Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda i Konvenciji Međunarodne organizacije rada br. 169, te kako bi se poštovalo načelo slobodnog, prethodnog i informiranog pristanka;

42. u kontekstu poslovanja ističe potrebu da se zaštite zemlja i borci za zaštitu okoliša osiguravanjem djelotvorne i pouzdane regulatorne zaštite okoliša, radničkih prava, zemljišnih prava te prava, izvora zarade i kulture autohtonih naroda, uključujući načelo slobodnog, prethodnog i informiranog pristanka; u tom pogledu pozdravlja inicijative EU-a u pogledu dužne pažnje za održivo poslovanje i prijedloge uredbi o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određenih roba i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma; poziva stranke da osiguraju usklađenost obveza preuzetih na konferenciji COP27 u pogledu provedbe Pariškog sporazuma s postojećim međunarodnim obvezama i standardima povezanima s ljudskim pravima i primjenjivima na poslovanje;

43. podsjeća na to da su klimatske promjene jedan od glavnih čimbenika koji izravno utječu na gubitak bioraznolikosti i degradaciju zemljišta; ističe da se predviđa kako će negativni učinci klimatskih promjena na prirodu i bioraznolikost, ekosustave, oceane, zdravlje i sigurnost opskrbe hranom u nadolazećim desetljećima postati kritični; ističe da je potreban čvršći i ambiciozniji međunarodni okvir za zaštitu bioraznolikosti na globalnoj razini, zaustavljanje njezina trenutačnog pada i njezinu maksimalnu obnovu; potvrđuje u ovom kontekstu važnost Konferencije o bioraznolikosti koja će se održati u Montrealu u Kanadi u prosincu 2022. poziva IPCC i IPBES da nastave i osnaže svoju suradnju i zajednički rad na tome da

([20]) https://www.klimazaloba.cz/wp-content/uploads/2021/04/Klimaticka%CC%81-z%CC%8Caloba.pdf

oblikovateljima politika pruže najnovije znanstvene podatke o usporednoj klimatskoj krizi i krizi u pogledu biološke raznolikosti te da ih informiraju o načinima suočavanja s tim krizama; poziva i UNFCCC da u partnerstvu s UNCBD-om i UNDP-om radi na uspostavi dosljednog okvira za klimatsku neutralnost i otpornost na klimatske promjene, zaštitu bioraznolikosti i održivi razvoj;

44. potiče stranke na integrirani pristup pitanju bioraznolikosti u odlukama o nacionalnim, regionalnim i lokalnim politikama i planiranju u skladu s Klimatskim paktom iz Glasgowa; u tom pogledu poziva UNFCCC da u partnerstvu s UNCBD-om i UNDP-om radi na uspostavi dosljednog okvira za klimatsku neutralnost i otpornost na klimatske promjene, zaštitu bioraznolikosti i održivi razvoj; pozdravlja Edinburšku deklaraciju o globalnom okviru za bioraznolikost nakon 2020., u kojoj se navodi primjer uključivog pristupa na svim razinama vlasti;

45. poziva stranke da nastave raditi na Dijalogu o oceanima i klimatskim promjenama, među ostalim određivanjem konkretnih ciljeva usmjerenih na djelovanje, rješavanjem najvažnijih i najhitnijih pitanja za sponu između klime i oceana te poticanjem zemalja, posebno obalnih, da uključe odgovarajuće obveze u svoje nacionalno utvrđene doprinose, nacionalne planove prilagodbe, dugoročne strategije i podneske za potrebe globalnog pregleda stanja;

Održivo financiranje u području klime

46. ističe da su EU i njegove države članice zaslužni za najveći dio javnog financiranja u području klime; prepoznaje važnost financiranja u području klime za uspješno djelovanje povezano s klimom, posebice s obzirom na to da mnoge zemlje u razvoju imaju uvjetne nacionalno utvrđene doprinose, čije ostvarivanje ovisi o dostatnoj financijskoj potpori; stoga pozdravlja činjenicu da će se do 2025. postaviti novi zajednički kvantificirani cilj u pogledu financiranja borbe protiv klimatskih promjena, koji bi trebao znatno premašiti godišnji cilj od 100 milijardi USD iz 2020. te kojim bi trebalo uzeti u obzir potrebe i prioritete zemalja u razvoju za novim i dodatnim financijskim sredstvima za borbu protiv klimatskih promjena; smatra da bi u okviru tog novog zajedničkog kvantificiranog cilja u pogledu financiranja borbe protiv klimatskih promjena trebalo istražiti samostalne ciljeve ublažavanja, prilagodbe te gubitka i štete; ponavlja da bi se u okviru budućih ciljeva za financiranje borbe protiv klimatskih promjena pri određivanju doprinosa stranaka u obzir trebale uzeti potrebe zemalja u razvoju, kao i načelo jednakosti iz Pariškog sporazuma; u tom pogledu naglašava da je potrebno jasno dati prednost financiranju borbe protiv klimatskih promjena koje se temelji na bespovratnim sredstvima kako bi se osiguralo da financiranje borbe protiv klimatskih promjena ne doprinosi neodrživim razinama duga u zemljama u razvoju; ponovno poziva da se uspostavi namjenski javni mehanizam financiranja EU-a kojim se osigurava dodatna i odgovarajuća potpora za ostvarivanje EU-ova poštenog doprinosa međunarodnim financijskim sredstvima za borbu protiv klimatskih promjena; podsjeća na svoje stajalište od 22. lipnja 2022. o mehanizmu za ugljičnu prilagodbu na granicama ([21]), u skladu s kojim bi Unija trebala financirati nastojanja najslabije razvijenih zemalja da dekarboniziraju svoje proizvodne industrije godišnjim iznosom koji odgovara barem razini prihoda ostvarenih prodajom certifikata u okviru mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama;

47. naglašava važnost operacionalizacije globalnog cilja u pogledu prilagodbe i važnost mobilizacije znatne količine novih sredstava za prilagodbu u zemljama u razvoju; sa zabrinutošću napominje da troškovi i potrebe za prilagodbom rastu te da su od pet do deset puta veći od trenutačnih međunarodnih javnih financijskih tokova za prilagodbu, što dovodi do sve većeg financijskog jaza u pogledu sredstava za prilagodbu; prima na znanje poteškoće koje su svojstvene usmjeravanju privatnih financijskih sredstava u svrhu prilagodbe; ističe da su postojeći globalni financijski tokovi nedostatni za provedbu opcija za prilagodbu, posebno u zemljama u razvoju, među ostalim zbog činjenice da se velik dio financijskih sredstava za prilagodbu pruža u obliku zajmova; napominje da je 50 % ukupnih financijskih sredstava EU-a za borbu protiv klimatskih promjena 2020. pruženo u obliku bespovratnih sredstava te potiče EU i sve države članice da povećaju financiranje koje se temelji na bespovratnim sredstvima, posebno za prilagodbu te za najslabije razvijene zemlje i male otočne države u razvoju; poziva EU i države članice da se obvežu na znatno povećanje sredstava koja izdvajaju za prilagodbu te da na konferenciji COP27 izlože jasan plan za postizanje cilja dogovorenog u Klimatskom paktu iz Glasgowa da se do 2025. udvostruče financijska sredstva za prilagodbu u odnosu na razine iz 2019.;

([21]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0248.

48. prepoznaje potrebu za napretkom u području financiranja kako bi se riješili gubici i šteta; poziva stranke da se dogovore o novim, odgovarajućim i dodatnim izvorima javnog financiranja kojima se jasno daje prednost bespovratnim sredstvima kako bi se riješili gubici i šteta povezani s negativnim učincima klimatskih promjena; prima na znanje poteškoće koje su svojstvene usmjeravanju privatnih financijskih sredstava u svrhu nadoknade gubitka i štete; potiče EU da se konstruktivno uključi prije konferencije COP27, među ostalim ispitivanjem modaliteta za takav instrument, uzimajući u obzir postojeće institucijske aranžmane u prijedlozima zemalja u razvoju za uspostavu instrumenta za financiranje gubitaka i štete na konferenciji COP27; poziva na to da gubitak i šteta budu stalna točka dnevnog reda za buduće COP-ove kako bi se osigurao jasan pregovarački prostor za praćenje i postizanje napretka u vezi s tim pitanjem te na potpunu operacionalizaciju mreže Santiago kako bi se učinkovito ubrzala tehnička pomoć za odgovarajuće rješavanje problema gubitaka i štete;

49. podsjeća na to da sve stranke moraju uskladiti financijske tokove, bili oni javni ili privatni, nacionalni ili međunarodni, s ciljem od 1,5 °C iz Pariškog sporazuma; ponovo ističe da je hitno potrebno ukinuti subvencije za fosilna goriva i druge subvencije štetne za okoliš u EU-u i u cijelom svijetu; ističe obvezu iz Klimatskog pakta iz Glasgowa da se ubrza rad na postupnom ukidanju upotrebe ugljena s nesmanjenim emisijama i neučinkovitih subvencija za fosilna goriva; zabrinut je zbog nedostatka definicije „neučinkovite subvencije za fosilna goriva” i zbog toga što se time ozbiljno ugrožava vjerodostojnost takvih obveza; napominje da subvencije za fosilna goriva u EU-u i dalje iznose oko 55 – 58 milijardi EUR godišnje; podsjeća Komisiju i države članice na njihovu obvezu na temelju 8. akcijskog programa za okoliš da odrede rok za postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva koji je u skladu s ambicijom da se globalno zagrijavanje ograniči na 1,5 °C te uspostave obvezujući okvir Unije za praćenje i izvješćivanje o napretku država članica u pogledu postupnog ukidanja subvencija za fosilna goriva na temelju dogovorene metodologije; poziva Komisiju i sve države članice na provedbu konkretnih politika, rokova i mjera za postupno ukidanje svih izravnih i neizravnih subvencija za fosilna goriva što prije, a najkasnije do 2025.; potiče druge stranke da poduzmu slične mjere i rade na izradi ugovora o neširenju fosilnih goriva; pozdravlja predanost skupine G7 da do kraja 2022. prestane financirati razvoj fosilnih goriva u inozemstvu, istodobno naglašavajući da bi se ta obveza trebala primjenjivati i na nacionalnoj razini; ističe da je potrebno zajamčiti da se okvirom EU-a za određivanje cijena ugljika ne potiče industrijsko onečišćenje; ističe ulogu Inovacijskog fonda;

50. smatra neophodnim da velike međunarodne financijske institucije brzo usvoje i razviju zeleno financiranje kako bi se svjetsko gospodarstvo uspješno dekarboniziralo; podsjeća na ulogu Europske investicijske banke (EIB) kao banke EU-a za klimu te na njezin nedavno usvojen plan za klimatsku banku i ažuriranu politiku kreditiranja u području energije, kao i na povećana nastojanja Europskog investicijskog fonda (EIF) da prednjači u ulaganjima u borbu protiv klimatskih promjena; pozdravlja činjenicu da se Europska središnja banka (ESB) obvezala na uključivanje razmatranja o klimatskim promjenama u svoj okvir monetarne politike; potiče multilateralne razvojne banke, uključujući EIB, i institucije za financiranje razvoja, koje obično osiguravaju financijsku potporu u obliku dužničkih instrumenata, na uvođenje načela odgovornog kreditiranja i zaduživanja i usklađivanje svojih portfelja s Pariškim sporazumom te na prikupljanje i upotrebu kvalitetnih podataka o klimatskim rizicima, osjetljivosti i učincima kako bi ulaganja bila u skladu s ciljem ograničavanja globalnog zagrijavanja na 1,5 °C; priznaje važnost uspostave Saveza iz Glasgowa za nultu neto stopu emisija i njegovu obvezu da podupire gospodarstva u usponu u tranziciji prema nultoj neto stopi emisija; u tom kontekstu pozdravlja sporazum EU-a o izvješćivanju o održivom poslovanju, koje je ključno za uspostavu financijske potpore;

51. podržava rad Koalicije ministara financija za djelovanje u području klime i potiče sve vlade da usvoje obveze te koalicije da sve politike i prakse u nadležnosti ministarstava financija usklade s ciljevima Pariškog sporazuma i da usvoje učinkovito određivanje cijena ugljika, kao što je utvrđeno u „načelima iz Helsinkija”;

52. pozdravlja rad Odbora za međunarodne standarde održivosti na uspostavi globalnog okvira za objave o održivosti tržišta kapitala kako bi se više izravnog kapitala usmjerilo prema čistim tehnologijama i ulaganjima u borbu protiv klimatskih promjena;

Napori u svim sektorima

53. podsjeća na to da Europski zakon o klimi sadržava obvezu da se olakšaju sektorski dijalozi i partnerstva u području klime okupljanjem ključnih dionika na uključiv i reprezentativan način kako bi se same sektore potaknulo da sastave indikativne dobrovoljne planove i planiraju svoju tranziciju prema ostvarenju cilja klimatske neutralnosti Unije do 2050.; ističe da bi takvi planovi mogli dati vrijedan doprinos u pomaganju sektorima pri planiranju potrebnih ulaganja u tranziciju prema klimatski neutralnom gospodarstvu te bi mogli poslužiti i za jačanje sektorskog angažmana u traženju klimatski neutralnih rješenja;

54. poziva sve stranke na hitno poduzimanje mjera protiv emisija metana; pozdravlja globalnu obvezu smanjenja emisija metana koju su EU, SAD i niz drugih zemalja potpisali na konferenciji COP26, čiji je cilj do 2030. smanjiti sve emisije metana uzrokovane ljudskim djelovanjem za 30 % u odnosu na razine iz 2020., to je prvi korak prema smanjenju od 45 % koje je preporučio UNEP ([22]); potiče sve potpisnike da osiguraju smanjenje emisija metana na svojim državnim područjima za najmanje 30 % do 2030. te da donesu nacionalne mjere za postizanje tog cilja; napominje da otprilike 60 % svjetskih emisija metana potječe iz izvora kao što su poljoprivreda, odlagališta otpada i postrojenja za otpadne vode te iz proizvodnje fosilnih goriva i njihova prijenosa cjevovodima; podsjeća da je metan snažan stakleнički plin i 28 puta je snažniji od CO_2 u pogledu utjecaja na klimu tijekom razdoblja od 100 godina i 80 puta snažniji tijekom razdoblja od 20 godina; u tom pogledu ističe da je snažnije djelovanje za smanjenje emisija metana jedna od najisplativijih mjera za kratkoročno smanjenje emisija stakleničkih plinova; napominje da su mnoge tehnologije i prakse već dostupne za troškovno učinkovito ublažavanje emisija metana, uz niske troškove ili negativne troškove; napominje da su emisije metana u poljoprivredi prvenstveno potaknute povećanjem broja stoke i da emisije iz stajskog gnoja i crijevne fermentacije čine otprilike 32 % antropogenih emisija metana; u tom kontekstu prima na znanje prijedlog za smanjenje emisija metana u energetskom sektoru koji je Komisija predstavila u prosincu 2021.; poziva na donošenje dodatnih obvezujućih zakonodavnih mjera za rješavanje problema emisija u drugim sektorima koji proizvode emisije, na obvezujuće ciljeve Unije u pogledu smanjenja emisija metana te na uključivanje metana u regulirane onečišćujuće tvari u Direktivi o nacionalnim obvezama smanjenja emisija; ponavlja svoj poziv na rješavanje problema gustoće stoke u EU-u kako bi se osigurala ambiciozna smanjenja emisija stakleničkih plinova u tom sektoru; ponavlja svoje stajalište da je potrebno promijeniti obrasce potrošnje prema zdravijoj hrani, prehrani i načinu života, uključujući povećanu potrošnju održivo i regionalno proizvedenih biljaka i hrane biljnog podrijetla, te da je potrebno riješiti problem prekomjerne potrošnje mesa i ultraprerađenih proizvoda;

55. smatra da održivi modeli poljoprivredne proizvodnje zahtijevaju postavljanje standarda na globalnoj razini s pomoću međusektorskog i multidisciplinarnog pristupa „Jedno zdravlje” ([23]) kako bi se osigurali tranzicija prema održivim prehrambenim sustavima i ispunjavanje obveza iz Pariškog sporazuma i Klimatskog pakta iz Glasgowa;

56. priznaje da će klimatske promjene pridonijeti povećanoj otpornosti na antibiotike i stoga poziva na globalni sporazum stranaka o smanjenju upotrebe antimikrobnih sredstava i suzbijanju rizika otpornosti;

57. naglašava da je sektor prometa jedini sektor u kojem su emisije na razini EU-a porasle od 1990. i da to nije spojivo s klimatskim ciljevima EU-a, koji zahtijevaju veća i brža smanjenja emisija svih sektora u društvu, uključujući sektore zračnog i pomorskog prometa; smatra da bi, kako bi se zajamčila usklađenost nacionalno utvrđenih doprinosa s obvezama u cijelom gospodarstvu utvrđenima Pariškim sporazumom, stranke trebalo snažno poticati da u svoje nacionalno utvrđene doprinose uključe emisije iz međunarodnog pomorskog i zračnog prometa te da dogovore i provode mjere na međunarodnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini kako bi se smanjile emisije iz tih sektora, uključujući utjecaje zračnog prometa koji se ne odnose na CO_2; nadalje podsjeća da prema Međunarodnoj agenciji za energiju svi novi osobni automobili koji se stavljaju na tržište na globalnoj razini moraju do 2035. imati nultu stopu emisija kako bi se do 2050. postigla nulta neto stopa emisija;

58. ističe uključivanje emisija iz sektora pomorskog i zračnog prometa u sustav EU-a za trgovanje emisijama (ETS), koji bi mogao poslužiti i kao primjer za druge zemlje i pridonijet će većim ambicijama na međunarodnoj razini, među ostalim u okviru Međunarodne pomorske organizacije (IMO) i Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO); izražava

([22]) UNEP-ova Globalna procjena o metanu iz 2021.
([23]) https://www.who.int/health-topics/one-health#tab=tab_1

zabrinutost zbog sporog napretka koji je postignut u okviru Međunarodne pomorske organizacije i Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva za rješavanje pitanja emisija iz međunarodnog pomorskog i zračnog prometa; poziva Komisiju i države članice da učine sve što je u njihovoj moći kako bi ojačale mehanizam za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljikova dioksida za međunarodno zrakoplovstvo (CORSIA) uz očuvanje zakonodavne autonomije EU-a u provedbi Direktive o ETS-u; pozdravlja trenutačni rad IMO-a na ažuriranju svoje strategije za stakleničke plinove i cilja u pogledu smanjenja emisija te na donošenju konkretnih mjera; međutim, poziva IMO na brzo usvajanje ciljeva i mjera u kratkom i dugom roku, usklađenih s ciljem Pariškog sporazuma;

59. ukazuje na golem utjecaj upotrebe privatnih zrakoplova na klimu, pri čemu jedan privatni zrakoplov može emitirati dvije metričke tone CO_2 u samo jednom satu ([24]); naglašava važnost vođa koji služe kao primjer te stoga žali što su neki svjetski čelnici i delegati putovali na konferenciju COP26 privatnim zrakoplovom; potiče sve sudionike konferencije COP27 da odaberu način prijevoza koji najmanje zagađuje kako bi došli do svojeg odredišta; sa zabrinutošću napominje da se procjenjuje da se upotreba privatnih zrakoplova u Europi povećala za 30 % u usporedbi s razinama prije pandemije ([25]) te stoga poziva države članice da bez odgode poduzmu mjere za ograničavanje upotrebe privatnih zrakoplova na svojem državnom području;

60. pozdravlja pokretanje Saveza za ukidanje upotrebe nafte i plina (BOGA) na konferenciji COP26 i ističe važnost njegova cilja da se ograniči opskrba fosilnim gorivima te zaustavi proizvodnja nafte i plina; podsjeća da fosilna goriva najviše doprinose klimatskim promjenama i odgovorna su za više od 75 % svih stakleničkih plinova te da bi trenutačni planovi doveli do proizvodnje oko 240 % više ugljena, 57 % više nafte i 71 % više plina nego što bi to bilo u skladu s ograničavanjem globalnog zatopljenja na 1,5 °C; podržava društveno pravednu i jednaku globalnu tranziciju kako bi se proizvodnja nafte i plina uskladila s ciljevima Pariškog sporazuma; poziva sve države članice i druge stranke Pariškog sporazuma da se pridruže toj inicijativi;

61. izražava zabrinutost zbog toga što ulagači u fosilna goriva tuže vlade pred sudovima za ulaganja, u kontekstu sporazuma o ulaganjima, zbog provođenja klimatskih politika, postupnog ukidanja fosilnih goriva ili pravedne tranzicije; poziva na dosljednost između bilateralnih i multilateralnih sporazuma o ulaganjima i međunarodno dogovorenih klimatskih ciljeva isključivanjem zaštite ulaganja u fosilna goriva;

62. podsjeća na to da bi se, prema šestom izvješću o procjeni IPCC-a, opcijama za ublažavanje koje koštaju 100 USD po toni CO2 ili manje globalne emisije stakleničkih plinova do 2030. mogle smanjiti barem za polovinu razine iz 2019.; stoga naglašava da uvođenje učinkovite cijene ugljika, kao dio šire kombinacije politika, može doprinijeti znatnom smanjenju emisija stakleničkih plinova i poticanju inovacija u području čiste tehnologije; potiče EU da preuzme vodeću ulogu u promicanju određivanja cijena ugljika u kombinaciji s učinkovitom i socijalno uključivom upotrebom prihoda kako bi se promicala brža i pravednija tranzicija; isto tako potiče EU da istraži veze i ostale oblike suradnje s postojećim tržištima ugljika u trećim zemljama i regijama, ubrza troškovno učinkovita i socijalno pravedna smanjenja emisija u cijelom svijetu i istovremeno smanji rizik od izmještanja emisija ugljika, čime bi se trebalo doprinijeti stvaranju jednakih uvjeta na globalnoj razini; poziva Komisiju da uvede zaštitne mjere kako bi se zajamčilo da svako povezivanje sa sustavom EU-a za trgovanje emisijama i dalje dodatno i trajno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i da ne ugrožava obveze EU-a u pogledu smanjenja domaćih emisija stakleničkih plinova;

63. poziva Komisiju da zajedno s drugim velikim emiterima CO_2 osnuje klimatski klub otvoren za sve zemlje koje žele biti predvodnici u području visokih klimatskih ambicija i učinkovitog određivanja cijena ugljika, sa zajedničkim ciljevima u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova i postizanja klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.;

([24]) Transport & Environment, Private jets: can the super rich supercharge zero-emission aviation?, travanj 2021.
([25]) Idem.

Klimatske promjene i rod

64. upozorava da klimatske promjene utječu na ljude na različite načine, ovisno o čimbenicima kao što su rod, dob, invaliditet, etnička pripadnost i siromaštvo; smatra da se prijelaz na održivo društvo mora provesti na uključiv, pravedan i ravnopravan način te da je rodna ravnopravnost ključna za tu tranziciju; stoga pozdravlja donošenje odluke na konferenciji COP26 koju je preporučilo Pomoćno tijelo za provedbu u području rodnih i klimatskih promjena kako bi se rodna dimenzija bolje integrirala u nacionalno utvrđene doprinose te da bi financiranje borbe protiv klimatskih promjena trebalo biti rodno osjetljivo; međutim, žali zbog činjenice da oko polovine stranaka još nije uspostavilo ni osiguralo potporu za nacionalni središnji centar za rodna i klimatska pitanja u svrhu klimatskih pregovora, provedbe i praćenja;

65. ističe poboljšani Program rada UNFCCC-a za rodnu ravnopravnost iz Lime i njegov Akcijski plan za rodnu ravnopravnost, u kojem se prepoznaje stalna potreba za promicanjem i unapređenjem rodne ravnopravnosti kao međusektorskog prioriteta u području klimatskih promjena; ponavlja svoj poziv Komisiji da osmisli konkretan akcijski plan za ispunjavanje obveza navedenih u novom Akcijskom planu za rodnu ravnopravnost i da uspostavi trajni središnji centar EU-a za rodna i klimatska pitanja kojemu će na raspolaganju biti dostatna proračunska sredstva za provedbu i praćenje rodno osviještenih klimatskih mjera u EU-u i na globalnoj razini ([26]); poziva EU da rodno osviještenu politiku uključi u sve politike u području klime i okoliša; ponavlja svoj poziv EU-u i njegovim državama članicama da osiguraju rodno pravedne nacionalne klimatske akcijske planove i smisleno sudjelovanje svih rodova u njihovu osmišljavanju i provedbi, kao i da ojačaju ulogu žena i ženskih organizacija u upravljanju i donošenju odluka, njihov pristup financiranju i programima kojima se podupire uloga žena u upravljanju klimom;

66. ističe da se na temelju Pariškog sporazuma od razvijenih zemalja očekuje da izvješćuju o rodnoj osjetljivosti financiranja i o tome uzimaju li se osiguranim financiranjem u obzir rodna pitanja; izražava zabrinutost zbog toga što je označivanje projekata s obzirom na rod i dalje očito nedovoljno i poziva EU da pojača napore u tom pogledu; preporučuje upotrebu rodnih analiza kako bi se lakše utvrdile različite potrebe i interesi u društvu, kao i različite razine pristupa mehanizmima financiranja unutar društava; ponavlja svoj poziv Komisiji da osmisli konkretan akcijski plan za ispunjavanje obveza navedenih u novom Akcijskom planu za rodnu ravnopravnost dogovorenom na COP-u 25 kojemu će na raspolaganju biti dostatna proračunska sredstva za provedbu i praćenje rodno osviještenih klimatskih mjera u EU-u i na globalnoj razini; smatra da bi to mogao biti primjer drugim strankama za donošenje sličnih mjera;

Industrija, MSP-ovi i konkurentnost

67. smatra da je konferencija COP27 vrlo važan korak od potpisivanja Pariškog sporazuma 2015. jer je Unija pokrenula svoj paket „Spremni za 55 %”, paket RePowerEU i druge mjere, ne samo kako bi smanjila svoje emisije stakleničkih plinova i postigla klimatsku neutralnost najkasnije do 2050., nego i kako bi preobrazila svoj energetski sustav; smatra da bi se gospodarsko blagostanje, socijalna kohezija, stvaranje radnih mjesta, održivi industrijski razvoj i klimatska politika trebali uzajamno podupirati; ističe da bi cilj borbe protiv klimatskih promjena trebao biti smanjenje energetskog siromaštva, povećanje otpornosti i konkurentnosti te pružanje prilika industriji EU-a i MSP-ovima koje se mogu iskoristiti ako se zakonodavci obvežu na pravovremen, prilagođen, solidaran i primjeren politički odgovor; smatra da je iznimno važno da Unija osigura prednost toga d prva postavi pravila i da bude primjer, štiteći pritom unutarnje tržište od nepoštenog tržišnog natjecanja trećih zemalja i osiguravajući jednake uvjete za europske industrije na globalnoj razini;

68. naglašava da bi Unija trebala učiniti sve što je u njegovoj moći kako bi zadržao vodeći položaj svoje industrije i globalnu konkurentnost MSP-ova u prijelazu na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova; ističe da je potrebno koristiti dostupne i inovativne političke alate kako bi se održala i proširila vodeća područja EU-a; naglašava potrebu za brzom dekarbonizacijom europske industrije i za nastavkom potpore Unije tim nastojanjima, posebno u pogledu proporcionalnih rješenja za prihvaćanje u malim i srednjim poduzećima; pozdravlja pokrenute inicijative za

([26]) Rezolucija od 21. siječnja 2021. o Strategiji EU-a za rodnu ravnopravnost (SL C 456, 10.11.2021., str. 208.).

strateške lance vrijednosti; prepoznaje pozitivne učinke na europske industrije, uključujući mala i srednja poduzeća, koji proizlaze iz donošenja ranih strategija za borbu protiv klimatskih promjena, kao i iz toga što je Unija primjer u postizanju klimatske neutralnosti, čime se otvara put manje naprednim ili ambicioznim zemljama te bi se mogla očuvati vrlo korisna konkurentska prednost za industrije EU-a i MSP-ove; naglašava potrebu za uspostavom provedivih multilateralnih i bilateralnih sporazuma između EU-a i njegovih partnera čiji je cilj izvoz ekoloških standarda Unije i jamčenje jednakih uvjeta u trgovini i ulaganjima; naglašava da je potrebno spriječiti premještanje proizvodnje i ulaganja u europsku industriju i MSP-ove drugdje zbog manje ambicioznih klimatskih mjera izvan Unije te stoga potiče međunarodne partnere da usklade napore u borbi protiv klimatskih promjena; s druge strane, smatra da bi proizvodnja i ulaganja u Europi ojačali industrijski vrijednosni lanac i stratešku autonomiju EU-a u nestabilnom globalnom kontekstu;

69. prepoznaje ključnu ulogu malih i srednjih poduzeća, posebno mikropoduzeća i novoosnovanih poduzeća, u pokretanju i ostvarivanju zapošljavanja i rasta, kao i u vodstvu u digitalnoj i zelenoj tranziciji; podsjeća da su mala i srednja poduzeća ključan dio europske gospodarske i društvene strukture te da ih zakonodavci moraju podupirati i poticati u toj tranziciji, posebno osiguravanjem pristupa financiranju za održive tehnologije, usluge i procese te pojednostavnjenjem administrativnih postupaka; zabrinut je zbog toga što se mogućnosti i ranjivosti MSP-ova ne uzimaju u dovoljnoj mjeri u obzir u svim politikama EU-a koje se odnose na jedinstveno tržište, uključujući u poticanju promicanja digitalizacije i zelene tranzicije;

70. pozdravlja dosadašnju predanost, napore i napredak europskih građana, zajednica, općina, gradova, regija, industrija i institucija u ispunjavanju obveza iz Pariškog sporazuma;

71. pozdravlja činjenicu da je nekoliko trgovinskih partnera EU-a uvelo trgovanje emisijama ugljika ili druge mehanizme za određivanje cijena ugljika te poziva Komisiju da dodatno promiče tu i slične politike na globalnoj razini; sa zanimanjem iščekuje brz dogovor s Vijećem o prijedlogu za socijalno pravedan mehanizam EU-a za graničnu prilagodbu emisija ugljika koji uključuje učinkovit mehanizam za istjecanje ugljika i njegov učinak poticanja globalne cijene ugljika, što će doprinijeti smanjenju globalnih emisija ugljika i postizanju ciljeva Pariškog sporazuma;

72. smatra da prijelaz na održivo gospodarstvo treba kombinirati s očuvanjem konkurentnosti Europe i otvaranjem radnih mjesta jer je za uspjeh europskog zelenog plana ključno da jedinstveno tržište ostane troškovno učinkovito pri prilagodbi novom regulatornom okruženju;

73. naglašava potrebu za promicanjem konkurentnih tržišta za robu i rijetke metale koji su ključni za zelenu tranziciju jer su svjetski potrošni resursi u vlasništvu vrlo malog broja zemalja; ističe da će kontinuirana ovisnost o nekoliko dobavljača biti suprotna nekim trenutačnim političkim mjerama, kao što je plan RePowerEU, i žrtvovanju građana Unije;

74. ističe potrebu za kvalifikacijskim programima za prekvalifikaciju radne snage kako bi se zadovoljila sve veća potražnja za radnom snagom u području energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i zelenih tehnoloških rješenja; poziva sve države članice da poduzmu korake kako bi se osiguralo da sadašnja i buduća europska radna snaga steknu sve potrebne vještine za upravljanje zelenom tranzicijom, njezinu provedbu i inovacije;

Energetska politika

75. pozdravlja sve inicijative za smanjenje ovisnosti EU-a o fosilnim gorivima, među ostalim za smanjenje i konačno uklanjanje ovisnosti o svim ruskim fosilnim gorivima i povezanim proizvodima jer Rusija upotrebljava svoje prirodne resurse kao oružje i zbog invazije na Ukrajinu; u tom pogledu potiče Komisiju i Vijeće da izrade plan ulaganja za mjere energetske učinkovitosti i obnovljive izvore energije kako bi se ojačala energetska autonomija; podsjeća da Komisija procjenjuje da je potrebno 300 milijardi EUR za postupno ukidanje naše energetske ovisnosti o Rusiji do 2030.; prima na znanje trenutačni rad EU-a s međunarodnim partnerima na diversifikaciji opskrbe energijom; napominje da se u analizi Komisije kojom se podupire RePowerEU predviđa da bi se zbog novih okolnosti neki kapaciteti temeljeni na fosilnim gorivima nažalost mogli koristiti dulje nego što se prvotno očekivalo;

76. ističe trenutačnu reviziju energetskog zakonodavstva u okviru paketa „Fit for 55” radi usklađivanja s Unijinim povećanim ciljem smanjenja emisije za najmanje 55 % do 2030. kako bi se najkasnije do 2050. postigla klimatska neutralnost; međutim, poziva na nastavak rada na postavljanju ambicioznijih ciljeva, npr. za obnovljive izvore energije i energetsku učinkovitost, posebno s obzirom na to da bi Unija i dalje trebala biti primjer drugima;

77. ističe središnju ulogu energetske učinkovitosti i obnovljive energije u prijelazu na klimatski neutralno gospodarstvo; podsjeća da je najzelenija moguća energija energija koju ne upotrebljavamo, a posebno uloga koju alati za energetsku učinkovitost mogu imati u promicanju toga; prepoznaje napredak postignut u izgradnji obnovljivih izvora energije; istodobno poziva na daljnju izgradnju energetski učinkovitih mjera kao što su integracija sektora i ponovna uporaba viška topline; ističe da je 2018. ([27]) godine grijanje činilo 50 % svjetske potrošnje energije i da se, u skladu s načelom „energetska učinkovitost na prvom mjestu”, ono može korisno ponovno upotrijebiti i ponovno integrirati kao održiv izvor grijanja od kojeg bi koristi imale sve zemlje, s obzirom na to da se višak topline proizvodi u svim zemljama; priznaje, međutim, važnost usklađivanja ciljeva u pogledu energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti kako bi se postigla klimatska neutralnost najkasnije do 2050. i poštovalo Pariški sporazum, kao i ciljevi RepowerEU-a, iskorištavajući priliku za trenutačno smanjenje troškova obnovljive energije i tehnologija skladištenja; uviđa da bi povećane ambicije u pogledu cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije do 2030. trebale biti kompatibilne s povećanjem i uvođenjem elektrifikacije, vodika, e-goriva i drugih čistih tehnologija potrebnih za zelenu tranziciju;

78. podsjeća na potrebu za masovnim povećanjem i ubrzavanjem postupaka izdavanja dozvola za projekte obnovljive energije, uzimajući u obzir zakonodavstvo EU-a o prirodi, među ostalim o biološkoj raznolikosti, te uključivanjem svih relevantnih dionika u postupak mapiranja i planiranja;

79. podsjeća na predanost Unije načelu energetske učinkovitosti na prvom mjestu, kojim se uzimaju u obzir troškovna učinkovitost, učinkovitost sustava, kapacitet skladištenja, fleksibilnost potražnje i sigurnost opskrbe; naglašava važnost uključivanja i provedbe tog načela u sve relevantno zakonodavstvo i inicijative i u svim sektorima, ovisno o slučaju; ističe neiskorišteni potencijal energetske učinkovitosti u sektorima kao što su industrija ([28]), informacijska tehnologija, promet i zgrade, uključujući grijanje i hlađenje; pozdravlja strategiju vala obnove te povezane i konkretne regulatorne, financijske i poticajne mjere s ciljem barem udvostručenja godišnje stope energetske obnove zgrada do 2030., poticanja temeljitih obnova i olakšavanja e-mobilnosti u paketu „Spremni za 55 %” kako bi se ublažilo energetsko siromaštvo; podsjeća na ključnu ulogu koju će MSP-ovi u građevinskom sektoru i sektoru obnove imati tijekom vala obnove, što će omogućiti smanjenje energetskog i klimatskog učinka zgrada;

80. pozdravlja strategiju RePowerEU i poziva sve države članice EU-a da razmotre plan od 10 točaka Međunarodne agencije za energiju, koji, ako se ispravno provede, ima potencijal za znatno više od polovine smanjenja uvoza plina iz Rusije, čime bi se smanjila ovisnost Unije o ruskom prirodnom plinu;

81. ističe da je važno što je prije moguće postupno ukinuti sva fosilna goriva; napominje da se taj cilj mora postići uz maksimalno povećanje njegova pozitivnog učinka na energetsku sigurnost Unije, industrijsku konkurentnost i dobrobit građana; poziva zemlje skupine G7 da budu primjer energetske tranzicije i obustave sva nova ulaganja u vađenje fosilnih goriva; pozdravlja činjenicu da su se zemlje skupine G7 obvezale dekarbonizirati svoje energetske sektore do 2035. i okončati financiranje većine prekomorskih projekata povezanih s fosilnim gorivima do kraja ove godine; ističe važnost međunarodne suradnje kako bi se postupno ukinula fosilna goriva, kao što su BOGA i Savez za proizvodnju propusnog ugljena;

82. žali zbog toga što su subvencije za fosilnu energiju u Uniji od 2008. ostale stabilne u ukupnom iznosu od oko 55 do 58 milijardi EUR godišnje, što odgovara otprilike jednoj trećini svih energetskih subvencija u Uniji, te što trenutačno 15 država članica subvencionira fosilna goriva više od obnovljive energije; smatra da se subvencijama za fosilna goriva

([27]) IEA, „Market analysis and forecast from 2019 to 2024” („Analiza tržišta i prognoza od 2019. do 2024.”), https://www.iea.org/reports/renewables-2019/power

([28]) podsjeća da gospodarski potencijal smanjenja krajnje potrošnje energije industrije do 2030. u usporedbi s redovnim poslovanjem iznosi 23,5 %.

ugrožavaju ciljevi europskog zelenog plana i obveze iz Pariškog sporazuma; smatra da je ključno pružiti dosljednije cjenovne signale u svim energetskim sektorima i državama članicama te izbjeći internalizaciju vanjskih troškova; prima na znanje da su neke države članice nedavno donijele mjere za zaštitu potrošača od izravnog utjecaja rasta cijena energije, posebno na kućanstva, te ustraje u tome da takve prakse moraju ostati iznimne i privremene; poziva države članice i druge strane konferencije COP26 da daju prednost ulaganjima u zelenu energiju i infrastrukturu te da postupno ukinu izravne i neizravne subvencije za fosilna goriva;

83. smatra da bi, kako bi Unija postigla klimatsku neutralnost, njezin energetski sustav trebao biti integriran i utemeljen na kaskadnom prioritetnom sustavu počevši od provedbe načela energetske učinkovitosti na prvom mjestu, na temelju troškovne učinkovitosti, učinkovitosti sustava, kapaciteta skladištenja, sigurnosti opskrbe i fleksibilnosti potražnje uz potporu pametnih mreža, što dovodi do uštede energije, nakon čega slijedi izravna elektrifikacija sektora krajnje potrošnje iz obnovljivih izvora, upotreba obnovljivih goriva i goriva koja se temelje na obnovljivim izvorima, uključujući vodik, za krajnje primjene i, tijekom prijelazne faze, održiva i sigurna niskougljična goriva za primjene koje nemaju drugu alternativu, uz istodobno održavanje dostupnosti energije, cjenovne pristupačnosti i sigurnosti opskrbe razvojem kružnog, visoko energetski učinkovitog, integriranog, međusobno povezanog, otpornog i multimodalnog energetskog sustava;

84. podsjeća na važnost uzimanja u obzir raznolikosti nacionalnih energetskih sustava i izazova; ističe potrebu za pravednom tranzicijom i ponavlja obećanje iz novog zelenog plana da nitko ne smije biti zapostavljen; zabrinut je zbog činjenice da oko 50 milijuna kućanstava u Uniji i dalje živi u uvjetima energetskog siromaštva i smatra da bi EU trebao povećati svoje napore kako bi se to spriječilo i svelo na najmanju moguću mjeru; ističe važnost poboljšanja socijalne dimenzije veće ambicioznosti u području klime; ističe da su obnove ključne za smanjenje potrošnje energije u zgradama, smanjenje emisija i smanjenje računa za energiju. naglašava da bi se energetske politike trebale voditi u skladu s načelom poštene i pravedne tranzicije tei u tijesnoj suradnji s civilnim društvom i socijalnim partnerima; stoga smatra da su javno planiranje i čvršće socijalno partnerstvo i sudjelovanje civilnog društva na lokalnoj i nacionalnoj i europskoj razini ključni za postizanje klimatske neutralnosti u svim sektorima društva na pravedan, uključiv i socijalno održiv način;

85. pozdravlja donošenje europske strategije za vodik kojom se postavlja zahtjev za ugradnju najmanje 6 GW elektrolizatora vodika iz obnovljivih izvora u Uniji do 2024. i 40 GW elektrolizatora vodika iz obnovljivih izvora do 2030.; u tom kontekstu poziva Uniju i države članice da olakšaju integraciju vodika u sektore u kojima je teško smanjiti emisije;

86. pozdravlja strategiju EU-a za odobalne aktivnosti i njezinu ambiciju od najmanje 60 GW do 2030. i 340 GW do 2050., koju je Parlament zatražio da se poveća na 450 GW kapaciteta ([29]), kao i strategiju za solarnu energiju čiji je cilj do 2025. ugraditi 320 GW solarne fotonaponske energije i 600 GW do 2030.; naglašava potrebu da se osigura da provedba strategije koristi cijeloj Uniji, uključujući države članice bez izlaza na more; ističe da su europska poduzeća svjetski predvodnici i prva industrijska poduzeća u području energije iz obnovljivih izvora na moru te da taj sektor ima neiskorišteni potencijal za daljnje otvaranje radnih mjesta (izravno i neizravno), rast i izvoz; poziva na to da europsko vodstvo u industriji obnovljivih izvora energije i njezinim opskrbnim lancima bude dio industrijske politike EU-a; s velikim zadovoljstvom prima na znanje zajedničku izjavu koju su u svibnju 2022. potpisale Belgija, Danska, Njemačka i Nizozemska na sastanku na vrhu o Sjevernom moru u Esbjergu (Danska), čime će Sjeverno more postati zelena sila za Europu;

87. uvjeren je da je potrebno stvoriti uvjete kako bi potrošači imali više znanja i poticaja za odabir održivijih oblika energije i bili aktivniji; poziva Komisiju da procijeni kapacitet mreže potreban za integraciju rješenja za obnovljivu energiju i električno grijanje te da utvrdi preostale prepreke olakšavanju razvoja vlastite potrošnje energije iz obnovljivih izvora i zajednica obnovljive energije, posebno za kućanstva s niskim prihodima ili ranjiva kućanstva;

([29]) Rezolucija od 16. veljače 2022. o europskoj strategiji za energiju iz obnovljivih izvora na moru (SL C 342, 6.9.2022., str. 66.).

88. potiče tekući rad na reviziji Direktive o oporezivanju energije u cilju usklađivanja poreznih politika s energetskim i klimatskim ciljevima za 2030. i 2050., uz procjenu njezinih učinaka, među ostalim na potrošače, energetsko siromaštvo i siromaštvo u pogledu prijevoza;

89. naglašava da će, iako Europa radi na ostvarenju svojih ambicioznih ciljeva, postizanje globalne nulte neto stope emisija najkasnije do 2050. zahtijevati koordinirano globalno djelovanje; ističe da će zemlje u razvoju trebati međunarodnu pomoć kako bi ostvarile svoju zelenu tranziciju; naglašava važnost jačanja bliske prekogranične suradnje i razmjene najboljih praksi s međunarodnim partnerima u području donošenja politika i znanosti, uključujući prijenos tehnologije, kako bi se promicala energetska učinkovitost i ulaganja u održive energetske tehnologije i infrastrukturu; prima na znanje da je Komisija nedavno usvojila komunikaciju o vanjskom angažmanu EU-a u području energetike, koja uključuje njezinu odlučnost da surađuje s trećim zemljama diljem svijeta i da „potakne partnerske zemlje da povećaju svoje klimatske ambicije i definiraju svoje putove prema klimatskoj neutralnosti, ali i da uspostave dugoročne odnose koji su uzajamno korisni, posebno u području energetike”;

90. pozdravlja namjeru Komisije da 2022. donese akcijski plan za digitalizaciju energetskog sektora kako bi EU postao tehnološki predvodnik i kako bi se omogućio integriraniji energetski sustav s inteligentnim rješenjima u određenim sektorima i boljim financiranjem za razdoblje 2021. 2027.; podsjeća na važnost rješavanja problema rizika u pogledu kibersigurnosti u energetskom sektoru kako bi se zajamčila otpornost energetskih sustava;

Istraživanje, inovacije, digitalne tehnologije i svemirska politika

91. pozdravlja ulogu programa Obzor Europa i njegov doprinos klimatskoj neutralnosti; mišljenja je da će se partnerstvima u okviru programa Obzor Europa, među ostalim zajedničkim poduzećima, poticati suradnja između javnog i privatnog sektora kako bi se doprinijelo ostvarenju zelene tranzicije, istodobno osiguravajući da održive inovacije budu dostupne, raspoložive i cjenovno pristupačne; naglašava važnost poboljšanja pristupa i sudjelovanja MSP-ova u pozivima u okviru programa Obzor Europa te bolje komunikacije i uključenosti građana o rezultatima europskih projekata istraživanja i razvoja i novih tehnologija, uključujući ogledne projekte, kako bi se povećala prihvaćenost u javnosti i povećala vidljivost uloge Unije njezinim građanima;

92. pozdravlja ulogu programa Copernicus i novog Centra znanja EU-a za promatranje Zemlje za usluge praćenja kopna, atmosfere i morskog okoliša; naglašava važnost satelitskih promatračkih kapaciteta za praćenje, modeliranje, predviđanje i podupiranje oblikovanja politika o klimatskim promjenama;

93. ističe da je potrebno privući više javnih i privatnih ulaganja za istraživanje, inovacije i uvođenje novih održivih tehnologija, među ostalim u radno intenzivne industrije, u potrebne nove infrastrukturne mreže i projekte kojima se doprinosi ciljevima europskog zelenog plana i Pariškog sporazuma; naglašava da bi se u budućim istraživanjima i tehnologijama u obzir trebala uzeti održivost i kružnost; istodobno naglašava važnost temeljnih istraživanja, kao i suradničkih i transdisciplinarnih pristupa u istraživanju i inovacijama u suočavanju s klimatskim izazovima; nadalje ističe potrebu za podupiranjem socijalnih inovacija koje su ključne za rješavanje nezadovoljenih društvenih potreba i izazova uz istodobno osnaživanje ljudi tijekom zelene tranzicije;

94. ističe da je važno postići usklađenost i dosljednost u pogledu poticanja inovativnih tehnologija kako bi se postigli ciljevi za 2030. i 2050., razmotriti uvođenje već zrelih tehnologija, kao i ulaganja u nove tehnologije koje je potrebno razviti kako bi se najkasnije do 2050. postigao cilj klimatske neutralnosti Unije;

95. naglašava potrebu za dvostrukom tranzicijom, u kojoj su digitalna i zelena tranzicija usko povezane; ističe temeljnu ulogu koju digitalne tehnologije mogu imati u zelenoj tranziciji Unije; podsjeća da oporavak Unije zahtijeva stvaranje stabilnog regulatornog okvira koji pogoduje napretku, uključujući napredak usmjeren na tržište, u istraživanju, inovacijama i razvoju održivih tehnologija te odgovarajuće uvjete za njihovo financiranje;

96. ističe da je digitalizacija jedan od ključnih faktora integracije energetskog sustava jer omogućuje dinamičke i međusobno povezane tokove nositelja energije i međusobno povezivanje raznolikijih tržišta te pruža potrebne podatke za usklađivanje ponude i potražnje; ističe potencijal digitalnih tehnologija za povećanje energetske učinkovitosti, a time i za smanjenje ukupnih emisija stakleničkih plinova; ističe da je potrebno zajamčiti siguran regulatorni okvir s nediskriminirajućim i transparentnim postupcima za pristup energetskim podacima i njihov prijenos; podsjeća da Komisija procjenjuje da ekološki otisak IKT-a čini između 5 % i 9 % globalne potrošnje električne energije i više od 2 % globalnih emisija stakleničkih plinova; ističe da bi, prema studiji o umjetnoj inteligenciji Zajedničkog istraživačkog centra Komisije iz 2018., podatkovni centri i prijenos podataka mogli činiti između 3 % i 4 % ukupne potrošnje električne energije u Uniji; naglašava da Komisija očekuje povećanje potrošnje podatkovnih centara za 28 % u razdoblju od 2018. do 2030.; naglašava da je za 47 % emisija ugljika iz digitalnog sektora odgovorna korisnička oprema kao što su računala, pametni telefoni, tableti i ostali s njima povezani predmeti; stoga poziva na donošenje mjera za smanjenje ugljičnog otiska sektora IKT-a jamčenjem energetske učinkovitosti i učinkovitosti resursa na razini mreže, podatkovnog centra i potrošačkog uređaja te ponovno ističe cilj da podatkovni centri najkasnije do 2030. postanu klimatski neutralni i visoko energetski učinkoviti, kako je navedeno u digitalnoj strategiji;

97. podsjeća na važnost doprinosa istraživanja i inovacija u postizanju ciljeva utvrđenih Pariškim sporazumom i ciljeva iz europskog zelenog plana; poziva Komisiju i države članice da podrže istraživanje i inovacije te ukupno povećanje proračuna EU-a i nacionalnih proračuna namijenjenih istraživanju i inovacijama u održivim i sigurnim energetskim tehnologijama i inovacijama; poziva Komisiju da razmotri dodatne popratne tehnologije i inovativna rješenja kojima će se doprinijeti integriranom energetskom sustavu otpornom na klimatske promjene, među ostalim one u kojima Europa ima vodeću ulogu na svjetskoj razini i domaće vrijednosne lance; smatra da je bitno imati ključne segmente vrijednosnih lanaca obnovljive energije unutar Unije kako bi se postigli klimatski ciljevi i ostvarile znatne gospodarske koristi za Europljane te poziva na donošenje odgovarajućih mjera za podupiranje uloge sadržaja smještenog u Europi u lancu opskrbe energijom iz obnovljivih izvora i zakonodavstvu;

Klimatske promjene i razvoj

98. ponovno potvrđuje predanost EU-a provedbi usklađenosti politika radi razvoja, posebno u industrijskoj, poljoprivrednoj, ribarstvenoj, trgovinskoj i ulagačkoj politici; ustraje u dosljednom pristupu provedbi Pariškog sporazuma i Programa održivog razvoja do 2030. u unutarnjim i vanjskim politikama;

99. poziva Komisiju, države članice i ostale zemlje skupine G7 da razviju i uspostave partnerstva za pravednu energetsku tranziciju sa zemljama u razvoju te da provedu nova i dodatna ulaganja kako bi se osigurala pravedna tranzicija u okviru postupnog prekida upotrebe fosilnih goriva u zemljama u razvoju; smatra da bi se ta partnerstva trebala većinom temeljiti na nedužničkim instrumentima financiranja;

100. naglašava važnost pristupa koji se temelji na ljudskim pravima u borbi protiv klimatskih promjena kako bi se zajamčilo da se svim mjerama poštuju i podupiru ljudska prava svih; potiče stranke UNFCCC-a da uključe dimenziju ljudskih prava u svoje nacionalno utvrđene doprinose, svoju Komunikaciju o prilagodbi i svoje nacionalne akcijske planove;

101. poziva na razvoj i da se klimatskom politikom rješavaju problemi nejednakosti, postojećih dužničkih izazova i siromaštva, koje pogoršavaju negativni učinci klimatskih promjena;

Uloga Europskog parlamenta

102. smatra da bi Europski parlament trebao biti sastavni dio izaslanstva EU-a jer kao suzakonodavac mora dati suglasnost za međunarodne sporazume i ima ključnu ulogu u provedbi Pariškog sporazuma unutar Unije; stoga očekuje da će mu se dopustiti sudjelovanje na koordinacijskim sastancima EU-a na konferenciji COP27 u Sharm El-Sheikhu i zajamčiti pristup svim pripremnim dokumentima već od samog početka pregovora;

o

o o

103. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te tajništvu UNFCCC-a, sa zahtjevom da se proslijedi svim strankama te konvencije koje nisu članice EU-a.